

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра фінансів та банківської справи

Н.О. Слободянюк, В.А. Янковський

ФІНАНСИ, ГРОШІ ТА КРЕДИТ

Методичні рекомендації для вивчення дисципліни

Кривий Ріг
2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра фінансів та банківської справи

Н.О. Слободянюк, В.А. Янковський

ФІНАНСИ, ГРОШІ ТА КРЕДИТ

Методичні рекомендації для вивчення дисципліни

Затверджено на засіданні
кафедри фінансів та банківської справи
Протокол № 15
від “13” квітня 2020 р.

Схвалено навчально-методичною радою
ДонНУЕТ
Протокол № 8
від “28” травня 2020 р.

Кривий Ріг
2020

УДК 336 (072)
С 48

Слободянюк, Н.О., Янковський, В.А.

С 48 Фінанси, гроші та кредит [Текст] : метод. рек. для вивч. дисц.; для студ. економ. спец., ступінь бакалавр / Н.О. Слободянюк, В.А. Янковський ; М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. фінансів та банк. справи. – Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2020. – 87 с.

Методичні рекомендації розроблені для надання допомоги студентам у вивченні дисципліни та призначені для використання при проведенні семінарських, практичних занять, самостійної підготовки студентів.

Методичні вказівки містять опис дисципліни, її мету та завдання, структуру, плани проведення практичних і семінарських занять з курсу «Фінанси, гроші та кредит», контрольні питання, практичні завдання, завдання для самостійної роботи студентів, рекомендовану основну і додаткову літературу.

УДК 336 (072)

© Слободянюк Н.О., Янковський В.А., 2020
© Донецький національний
університет економіки й торгівлі імені
Михайла Туган-Барановського, 2020

ЗМІСТ

ВСТУП	5
ЧАСТИНА 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	7
ЧАСТИНА 2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ТА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	13
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи функціонування фінансів та бюджетної системи держави	14
Змістовий модуль 2. Особливості побудови та функціонування грошово-кредитної системи країни	16
ЧАСТИНА 3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	20
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи функціонування фінансів та бюджетної системи держави	21
Змістовий модуль 2. Особливості побудови та функціонування грошово-кредитної системи країни	51

ВСТУП

Важливість вивчення дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» полягає у необхідності розуміння ключових проблемних питань в галузі фінансів, страхуванні, грошово-кредитних відносин, податкових та бюджетних процесів задля використання сучасного інструментарію з метою підвищення показників ефективності діяльності суб'єктів політико-економічних відносин.

Розуміння суті та структури фінансової системи країни, особливостей здійснення грошово-кредитних відносин, умов та особливостей становлення й розвитку податкової й бюджетної системи, здійснення фінансової діяльності суб'єктами господарювання, а також інвестиційні спроможності домогосподарств через кредитний механізм тощо формує теоретико-методологічні засади дослідження взаємозв'язку фінансів, грошей та кредиту та слугує підґрунтям формування ефективної грошово-кредитної та бюджетної політики держави.

Ключове місце в підготовці висококваліфікованих бакалаврів з економіки відводиться саме навчальній дисципліні «Фінанси, гроші та кредит», яка надає базові знання щодо проблем функціонування фінансів, грошей та кредиту.

Метою дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» є формування ключових базових знань з теорії фінансів, грошей, кредиту, розуміння закономірностей функціонування грошово-кредитного, фінансового ринків як теоретичної основи державної монетарної, валютної, податкової та бюджетної політики розвитку банківництва та ринку фінансових послуг; формування спеціальних знань і практичних навичок з питань організації фінансових відносин та їх функціонування на макро-, мезо- і мікроекономічному рівнях.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні набути такі компетенції:

знання і розуміння:

- сутності фінансів, виоремлення їх функцій та ролі, розуміння впливу на економіку країни через фінансову політику та фінансовий механізм;
- особливостей здійснення грошово-кредитного обігу;
- сутності методів, принципів та інструментів грошово-кредитної політики;
- генези розвитку грошей;
- розуміння сутності міжнародних валютно-кредитних установ, виокремлення їх ключових позицій та функцій при вирішенні питань з зазначеної галузі.

застосування знань і розуміння:

- уміння оцінювати ефективність монетарної політики на сучасному етапі розвитку економіки, обґрунтовувати позитивні/негативні тенденції;
- уміння прогнозувати майбутній розвиток грошово-кредитних відносин на основі статистичних досліджень;

- уміння визначити швидкість обігу грошей, надавати оцінку факторам, що на неї впливають;

- уміння аналізувати платоспроможність боржника та можливості банкрутства за прийнятими методиками;

- уміння проводити власну науково-дослідницьку роботу, інтерпретувати одержані результати, встановлювати тенденції та звітувати про них по формі доповідей, тез або статей.

формування суджень:

- здатність здійснювати фінансові, кредитні, розрахункові операції, вживати заходи щодо зміцнення касової, розрахункової, платіжної дисципліни суб'єкта господарювання відповідно до діючих інструкцій та методик;

- здатність обґрунтовувати та відстоювати власні позиції при розробці та здійсненні фінансових заходів санаційного характеру;

- здатність розрахувати основні показники фінансово-господарської діяльності підприємства: оцінки майнового стану, оцінки ліквідності і платоспроможності, оцінки фінансової стійкості, оцінки ділової активності, оцінки рентабельності, визначення рівня фінансової безпеки підприємства;

- здатність самостійно обирати методи та прийоми вивчення та аналізу фінансової інформації відповідно до об'єкту дослідження;

- здатність складати звітність про результати фінансової діяльності підприємства за встановленою формою, керуючись діючим законодавством країни;

- здатність характеризувати макроекономічний стан розвитку національної економіки за індикаторами фінансової безпеки, нівелювати негативний вплив чинників, котрі знижують рівень фінансової безпеки держави;

- здатність застосовувати інструменти впливу та здійснювати аналіз економічних показників розвитку національної економіки України на основі ретроспективного аналізу групи показників соціально-економічного характеру.

ЧАСТИНА 1.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності «назва спеціальності») / вибіркова дисципліна	Вибіркова для студентів спеціальності 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 292 «Міжнародні економічні відносини»
Семестр (<i>осінній / весняний</i>)	весняний
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	1
Лекції, годин	33
Практичні / семінарські, годин	17
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	100
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	3
самостійної роботи студента	5,9
Вид контролю	залік

2. Програма навчальної дисципліни

Ціль – формування ключових базових знань з теорії фінансів, грошей, кредиту, розуміння закономірностей функціонування грошово-кредитного, фінансового ринків як теоретичної основи державної монетарної, валютної, податкової та бюджетної політики розвитку банківництва та ринку фінансових послуг; формування спеціальних знань і практичних навичок з питань організації фінансових відносин та їх функціонування на макро-, мезо- і мікроекономічному рівнях.

Завдання – розкрити сутність, функції, концепції та роль фінансів, грошей і кредиту в ринковій економіці; закономірності та специфіку функціонування грошового ринку як теоретико-методологічної бази державної монетарної політики, структуру та практичні засади функціонування грошової системи, основи побудови банківської системи та операцій банків; закономірностей розвитку і функціонування валютного ринків та напрямів співробітництва України з міжнародними фінансово-кредитними установами.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Сутність і функції фінансів.

Тема 2. Фінансова система та фінансовий механізм.

- Тема 3. Податкова система держави.
- Тема 4. Бюджет і бюджетна система держави.
- Тема 5. Державні доходи та видатки.
- Тема 6. Державний кредит.
- Тема 7. Фінанси суб'єктів господарювання та неприбуткових організацій.
- Тема 8. Фінанси населення.
- Тема 9. Фінансовий ринок.
- Тема 10. Міжнародні фінанси.
- Тема 11. Сутність та функції грошей.
- Тема 12. Грошовий оборот і грошові потоки.
- Тема 13. Грошовий ринок.
- Тема 14. Грошові системи.
- Тема 15. Інфляція та грошові реформи.
- Тема 16. Валютні відносини та валютні системи.
- Тема 17. Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм.
- Тема 18. Кредит у ринковій економіці.
- Тема 19. Кредитні системи.
- Тема 20. Центральний банк та його роль в економіці.
- Тема 21. Банківські установи як основна ланка кредитної системи
- Тема 22. Спеціалізовані кредитно-фінансові установи.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи функціонування фінансів та бюджетної системи держави					
Тема 1. Сутність і функції фінансів.	5	1	-	-	4
Тема 2. Фінансова система та фінансовий механізм.	7	1	2	-	4
Тема 3. Податкова система держави.	10	2	2	-	6
Тема 4. Бюджет і бюджетна система держави.	10	2	2	-	6
Тема 5. Державні доходи та видатки.	5	1	-	-	4
Тема 6. Державний кредит.	5	1	-	-	4
Тема 7. Фінанси суб'єктів господарювання та неприбуткових організацій.	7	1	-	-	6
Тема 8. Фінанси населення.	5	1	-	-	4
Тема 9. Фінансовий ринок.	5	1	-	-	4
Тема 10. Міжнародні фінанси.	5	1	-	-	4
Разом за змістовим модулем 1	64	12	6	-	46
Змістовий модуль 2. Особливості побудови та функціонування грошово-кредитної системи країни					
Тема 11. Сутність та функції грошей.	8	2	2	-	4
Тема 12. Грошовий оборот і грошові потоки.	10	2	2	-	6
Тема 13. Грошовий ринок.	5	1	-	-	4
Тема 14. Грошові системи.	5	1	-	-	4
Тема 15. Інфляція та грошові реформи.	10	2	2	-	6
Тема 16. Валютні відносини та валютні системи.	8	2	2	-	4
Тема 17. Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм.	6	2	-	-	4
Тема 18. Кредит у ринковій економіці.	10	2	2	-	6
Тема 19. Кредитні системи.	6	2	-	-	4
Тема 20. Центральний банк та його роль в економіці.	6	2	-	-	4
Тема 21. Банківські установи як основна ланка кредитної системи.	6	2	-	-	4
Тема 22. Спеціалізовані кредитно-фінансові установи.	6	1	1	-	4

Разом за змістовим модулем 2	86	21	11	-	54
Усього годин	150	33	17	-	100

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
1	Семінар запитань і відповідей Фінансова система та фінансовий механізм	2
2	Семінар з виконанням практичних задач Податкова система держави	2
3	Семінар з виконанням практичних задач Бюджет і бюджетна система держави	2
4	Семінар запитань і відповідей Сутність і функції грошей	2
5	Семінар з виконанням практичних задач Грошовий оборот і грошові потоки	2
6	Семінар з виконанням практичних задач Інфляція та грошові реформи	2
7	Семінар з виконанням практичних задач Валютні відносини та валютні системи	2
8	Семінар з виконанням практичних задач Кредит у ринковій економіці	2
9	Семінар – розгорнута бесіда Спеціалізовані кредитно-фінансові установи	1
Всього		17

5. Розподіл балів, які отримують студенти

Вид контролю: залік

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюється у випадку виставлення заліку: 100 балів за результатами змістових модулів дисципліни.

Оцінювання студентів протягом семестру

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завдання	Ситуаційні завдання, задачі	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Сума балів
Змістовий модуль 1						
Тема 2	4		5			9
Тема 3	4	5				9
Тема 4	2	5		15	10	32
Разом змістовий модуль 1	10	10	5	15	10	50
Змістовий модуль 2						
Тема 11	2		2			4

Тема 12	2	2				4
Тема 15	2	2				4
Тема 16	2	2				4
Тема 18	2	3				5
Тема 22	2		2	15	10	29
Разом змістовий модуль 2	12	9	4	15	10	50
Разом						100

Загальне оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
30-59	FX	2, «незадовільно»

**ЧАСТИНА 2.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ
ТА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФІНАНСІВ ТА БЮДЖЕТНОЇ СИСТЕМИ ДЕРЖАВИ

Тема 2. Фінансова система та фінансовий механізм **Семінар запитань і відповідей**

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення у формі бесіди основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Фінансова система держави.
2. Принципи побудови та структурні компоненти фінансової системи.
3. Сфери та ланки фінансової системи.
4. Склад фінансового механізму.
5. Склад органів та інституцій фінансової системи України.

2. Індивідуальне тестування.

3. Понятійний диктант.

Рекомендовані поняття та терміни для підготовки: фінансова система; централізовані фінанси; децентралізовані фінанси; місцеві бюджети; фінанси населення; фінанси підприємств; фінансовий ринок; фінансовий механізм; фінансове забезпечення; фінансове регулювання; фінансове планування; платіжний календар; бізнес-план; фінансовий контроль.

Тема 3. Податкова система держави **Семінар з виконанням практичних задач**

План заняття:

1. Фронтальне та індивідуальне опитування за основними положеннями теми та питаннями самостійного вивчення:

1. Економічна сутність і функції податків.
2. Елементи системи оподаткування.
3. Класифікація податків.
4. Податкова політика та податкова система в Україні.
5. Характеристика основних податків податкової системи України.
6. Становлення та розвиток податкової системи України.

2. Індивідуальне тестування.

3. Практичні завдання.

Задача 1. Знайдіть суму ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету за травень поточного року на основі наведених даних: Підприємство реалізувало товарів

на суму 3700 грн. та придбало матеріалів для виготовлення продукції на суму 5400 грн.

Задача 2. Підприємство для виготовлення диванів придбало матеріалів на суму 9200 грн (з урахуванням ПДВ), а вартість виготовленої та реалізованої продукції складає 14000 грн (з урахуванням ПДВ). Визначте суму податкового зобов'язання. Визначте суму ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету. Відповідь обґрунтуйте.

Задача 3. Компанія імпортує на територію України мобільні телефони. Митна вартість партії цих виробів складає 15000 дол. США. Курс долара на момент митного оформлення – 27,5 грн. за 1 дол. США. Ставка акцизного збору – 55%, ставка ввізного мита 70%, ставка збору за митне оформлення – 0,6%. Розрахуйте суму акцизного збору та обґрунтуйте відповідь.

Тема 4. Бюджет і бюджетна система держави **Семінар з виконанням практичних задач**

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення у формі бесіди основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Сутність, значення та функції державного бюджету.
2. Бюджетний устрій та бюджетна система України.
3. Бюджетний процес в Україні.
4. Принципи і форми бюджетного фінансування.
5. Бюджетний дефіцит і його вплив на розвиток економіки.
6. Порядок складання, розгляду і затвердження державного і місцевих бюджетів.

2. Індивідуальне тестування.

3. Практичні завдання.

Задача 1. Розрахуйте суму регулюючих доходів бюджету області, якщо сума видаткової частини бюджету області становить 440,5 млн. грн., дефіцит бюджету – 170,5 млн. грн., сума закріплених доходів – 175,0 млн. грн. Відповідь обґрунтуйте.

Задача 2. Розрахуйте суму дефіциту бюджету області та суму субвенції, якщо сума регулюючих доходів бюджету становить 310,0 млн. грн., сума закріплених доходів – 195,0 млн. грн., сума видаткової частини бюджету – 604,0 млн. грн. сума субвенції – 27,0 % суми дефіциту бюджету. Відповідь обґрунтуйте.

Задача 3. Визначити борг на душу населення України (38 млн. чоловік), якщо сума державного боргу складається із:

- 1) Єврооблігацій в євро на суму 510 млн. (курс євро 32,0 грн.)
- 2) Облігацій California Bank на суму 115 млн. дол. США (курс дол. 28,5 грн.)
- 3) облігацій Lyneh Corporation на суму 235 млн. дол. США.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ГРОШОВО- КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ КРАЇНИ

Тема 11. Сутність і функції грошей Семінар запитань і відповідей

План заняття:

1. Фронтальне та індивідуальне опитування за основними положеннями теми та питаннями самостійного вивчення:

1. Походження, сутність та концепції виникнення грошей.
2. Форми грошей.
3. Функції грошей та їх еволюція.
3. Сучасні гроші та засоби їх використання.

2. Індивідуальне тестування.

3. Понятійний диктант.

Рекомендовані поняття та терміни для підготовки: гроші, товар, ринок, попит, банкноти, ліквідність, вексель, чек, портативність, легкоподільність, довговічність, однорідність.

4. Презентація доповідей з використанням мультимедійного візуального супроводження.

Тема 12. Грошовий оборот і грошові потоки Семінар з виконанням практичних задач

План заняття:

1. Фронтальне та індивідуальне опитування за основними положеннями теми та питаннями самостійного вивчення:

1. Характеристика і структура грошового обороту.
2. Форми грошового обороту.
3. Грошова маса та її показники.
4. Закон грошового обігу.

2. Індивідуальне тестування.

3. Практичні завдання.

Задача 1. Обсяг виробництва збільшився на 8%, грошова маса - на 32%, швидкість обігу грошей - на 14%. Як змінився середній рівень цін? Зробіть обґрунтовані висновки.

Задача 2. Згрупуйте наведені дані згідно грошових агрегатів і визначте їх величину:

- 1) банкноти та монети в касах банків – 30 млн. грн.;
 - 2) рахунки до запитання – 82 млн. грн.;
 - 3) резерви банків в НБУ – 24 млн. грн.;
 - 4) валютні заощадження підприємств – 16 млн. грн.;
 - 5) банкноти та монети в обігу – 147 млн. грн.;
 - 6) кошти на платіжних картках – 8 млрд. грн.;
 - 7) строкові вклади в комерційних банках – 97 млн. грн.;
 - 8) вклади за довірчими операціями – 20 млн. грн.;
 - 9) кошти на розрахункових рахунках підприємств – 55 млн. грн.
- Визначте показник грошової маси. Відповідь обґрунтуйте.

Тема 15. Інфляція та грошові реформи Семінар з виконанням практичних задач

План заняття:

1. Фронтальне та індивідуальне опитування за основними положеннями теми та питаннями самостійного вивчення:

1. Інфляція: її сутність, причини, види й типи.
2. Вимірювання інфляції.
3. Розвиток та особливості інфляції в Україні.
4. Наслідки інфляції та антиінфляційна політика.
5. Грошові реформи та методи їх проведення.

2. Індивідуальне тестування.

3. Практичні завдання.

Задача 1. Відомо, що інфляція становить 8 % на місяць. Розрахуйте, яку частину зарплати в середньому «з'їдає» інфляція за умов затримки заробітної плати на дванадцять днів. Відповідь обґрунтуйте.

Задача 2. Номінальний ВВП збільшився з 520 млрд.грн. до 620 млрд.грн., а дефлятор ВВП – із 130% до 162%. Обґрунтуйте, що відбудеться з реальним ВВП.

Тема 16. Валютні відносини та валютні системи

Семінар з виконанням практичних задач

План заняття:

1. Фронтальне та індивідуальне опитування за основними положеннями теми та питаннями самостійного вивчення:

1. Сутність валюти та її конвертованість.
2. Валютний курс і способи його визначення.
3. Валютний ринок: сутність та основи функціонування.
4. Валютна система та її розвиток.
5. Формування валютної системи України.

2. Індивідуальне тестування.

3. Практичні завдання.

Задача 1. Компанія згідно до офіційного курсу НБУ, встановила наступний курс доллара США: купівля – 27,5 грн., продаж – 28,3. Розрахуйте скільки гривень можна одержати за 700 доларів 50 центів та скільки доларів можна купити за 22 тис. грн.

Задача 2. З'ясуйте яким буде курс євро до фунта стерлінгів, якщо відомі наступні дані: 1 USD = 0,90 EUR; 1 USD = 0,75 GBP.

Задача 3. Торгівельна фірма згідно до контракту повинна отримати валютну виручку у розмірі 50000 GBP. Однак вона повинна сплатити одному із своїх постачальників за імпортомним контрактом 25000 USD, але польським злотим (PLN). Визначте фінансовий результат фірми в гривнях після завершення розрахунків по контрактах, якщо відомо: 1 PLN = 7,5 UAH, 1 USD = 28,0 UAH; 1 USD = 0,80 GBP

Тема 18. Кредит у ринковій економіці

Семінар з виконанням практичних задач

План заняття:

1. Фронтальне та індивідуальне опитування за основними положеннями теми та питаннями самостійного вивчення:

1. Необхідність та сутність кредиту.
2. Роль кредиту в умовах ринкової економіки.
3. Функції кредиту.
4. Форми та види кредиту.
5. Позичковий відсоток, його сутність та основні види.

2. Індивідуальне тестування.

3. Практичні завдання.

Задача 1. Клієнт вирішив розмістити в банк вклад у розмірі 10500 грн. Визначте, яку суму отримає вкладник через 4 роки, якщо відсоткова ставка складає 12% в рік. (За простими відсотками).

Задача 2. Клієнт поклав на депозит \$4200 під 5% річних на 8 років. Яка сума акумулюється наприкінці 8-го року при річній капіталізації та на скільки зросте сума? (За складними відсотками).

Задача 3. Вкладник вклав 18000 грн під 10% річних при умові нарахування складних процентів щокварталу. Яку суму він отримає через 8 років?

Задача 4. Клієнт отримав кредит в розмірі 3000 грн. 10.06. поточного року з терміном погашення 20.10. поточного року за ставкою 14% річних. Визначте суму нарахованих процентів за англійським методом.

Тема 22. Спеціалізовані кредитно-фінансові установи **Семінар – розгорнута бесіда**

План заняття:

1. Фронтальне та індивідуальне опитування за основними положеннями теми та питаннями самостійного вивчення:

1. Визначення та функції фінансових посередників.
2. Види фінансових посередників.
3. Банки і банківська система.

2. Індивідуальне тестування.

3. Презентація доповідей з використанням мультимедійного візуального супроводження.

**ЧАСТИНА 3.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФІНАНСІВ ТА БЮДЖЕТНОЇ СИСТЕМИ ДЕРЖАВИ

Тема 1. Сутність і функції фінансів

Форми контролю: усне опитування, індивідуальне тестування.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1. Які ознаки притаманні фінансам?
2. В чому полягає відмінність фінансів від грошей?
3. Обґрунтуйте необхідність фінансів?
4. Поясніть стимулюючу функцію фінансів.
5. Роль фінансів в економічній системі держави.
6. Основні напрямки сучасного використання фінансів.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Фінанси – це

A. процес безперервного переміщення грошей між суб'єктами господарювання

B. економічні відносини, які пов'язані із сплатою податків та інших платежів підприємствами до бюджету

C. економічні відносини, які пов'язані з розподілом і перерозподілом ВВП і НД і відображають формування, розподіл і використання фондів фінансових ресурсів

D. економічні відносини, що пов'язані із створенням грошових фондів

2. Об'єктами фінансового розподілу на макрорівні економіки є

A. національне багатство, амортизація, додана вартість

B. ВВП, НД, національне багатство, зовнішні надходження

C. ВНП, національний дохід, державний кредит

D. виторг підприємств, національний дохід, фінансові резерви

3. Суб'єктами фінансових відносин є

A. державні службовці, працівники ДПА, суб'єкти господарювання

B. держава, суб'єкти господарювання, населення, міжнародні організації, інші держави

C. державний бюджет, державні цільові фонди, державний кредит

D. населення, ПАТ "Укрексімбанк", державна служба охорони

4. Характерними ознаками фінансів є

- A. існування держави, максимізація прибутку, грошова форма відносин, безперервне переміщення грошей
- B. рух вартості від одного суб'єкта до іншого, формування доходів і здійснення видатків, рух матеріальних ресурсів між суб'єктами господарювання, обмінно-розподільчий характер
- C. цільовий характер, динамічність, наявність правової бази їх формування та використання
- D. рух матеріальних ресурсів між суб'єктами господарювання, грошовий характер відносин, обмінно-розподільчий характер, дія економічних законів

5. Функціями фінансів є

- A. розподільча, контрольна
- B. контрольна, економічна, стимулююча
- C. розподільча, стимулююча, відтворююча, регулююча
- D. фіскальна, розподільча, регулююча

6. Первинними доходами суб'єктів фінансових відносин є

- A. бюджетні дотації, пенсії, стипендії
- B. заробітна плата, виплати допомоги по тимчасовій непрацездатності, пенсії
- C. заробітна плата, прибуток, доходи держави від наданих послуг, ресурсів, угідь
- D. заробітна плата, пенсії, рента

7. Суть розподільчої функції фінансів полягає у

- A. здатності фінансів кількісно відображати економічні процеси розподілу і перерозподілу фінансових ресурсів
- B. перетворенні вартості ВВП і НД в конкретні види доходів
- C. розподілі національного доходу на користь соціально незахищених верств населення
- D. формуванні централізованих та децентралізованих фондів

8. Вторинними доходами суб'єктів фінансових відносин є

- A. пенсії, прибуток, рента
- B. бюджетні дотації, стипендії, рента
- C. заробітна плата, рента, пенсії
- D. стипендії, пенсії, соціальні допомоги

9. Об'єктом розподілу у кризовій фінансовій ситуації виступає

- A. НД
- B. державний бюджет
- C. додана вартість

D. національне багатство

10. Суть контрольної функції фінансів полягає у контролі за

- A. ефективністю використання банківського кредиту
- B. доходами юридичних осіб
- C. формуванням централізованих фондів грошових ресурсів
- D. формуванням і використанням централізованих і децентралізованих фондів грошових ресурсів

Література:

1. Слободянюк Н.О. Конспект лекцій з дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» [Текст]: для студ. спец. 071 «Облік та оподаткування»; 073 «Менеджмент»; 075 «Маркетинг»; 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»; 292 «Міжнародні економічні відносини», ступінь бакалавр / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. фінансів і банківської справи; Н.О.Слободянюк – Кривий Ріг: [ДонНУЕТ], 2017. – 300 с.

2. Фінанси: Навчальний посібник в 2-х частинах / [Баранова В.Г., Волохова І.С., Хомутенко В.П. та ін.] за заг. ред. Баранової В.Г. – Одеса: Атлант, 2015. – ч.1. – 344 с.

3. Фінанси [Текст]: підручник / За ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. – К.: Знання, 2008. – 611 с.

4. Вдовенко Л. О., Сушко Н. М., Фаюра Н. Д. Фінанси: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – С. 4-16.

5. Венгер В. В. Фінанси: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. В. Венгер. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – С. 17-24.

Тема 2. Фінансова система та фінансовий механізм

Форми контролю: усне опитування, індивідуальне тестування, понятійний диктант.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

- 1. Охарактеризуйте загальну структуру фінансової системи.
- 2. Охарактеризуйте зв'язок окремих елементів фінансів суб'єктів господарювання.

3. В чому специфіка формування фінансів домогосподарств?

4. Поясніть роль групи фінансових посередників в процесі функціонування фінансової системи.

5. Охарактеризуйте структуру фінансового апарату України.
 6. Визначте основні проблеми розвитку фінансової системи України.
3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Фінансова система – це

- A. контроль з боку суспільства за фінансовою діяльністю держави
- B. сукупність фінансових методів і форм, інструментів і важелів впливу на соціально-економічний розвиток суспільства
- C. сукупність відносно відокремлених сфер і ланок фінансових відносин
- D. сукупність взаємопов'язаних сфер і ланок фінансових відносин, які відображають специфічні форми й методи обміну, розподілу і перерозподілу ВВП

2. За внутрішньою будовою фінансова система являє собою

- A. сукупність фінансових органів і інститутів
- B. сукупність відносно відокремлених взаємопов'язаних фінансових відносин, які відображають специфічні форми та методи розподілу, перерозподілу і використання ВВП
- C. конкретні види фінансових ресурсів, які знаходяться у розпорядженні підприємств
- D. це сукупність фінансових органів та інститутів, які управляють грошовими потоками та фондами грошових коштів

3. Організаційна структура фінансової системи – це

- A. сукупність фінансових органів та інститутів, які управляють грошовими потоками
- B. сукупність грошових фондів, що знаходяться у розпорядженні суб'єктів господарювання
- C. апарат управління фінансовою діяльністю комерційного підприємства
- D. апарат управління фінансовою діяльністю державного підприємства

4. Принципами побудови фінансової системи є

- A. єдність і централізм
- B. єдність і функціональне призначення ланок фінансової системи
- C. комерційний розрахунок і функціональне призначення
- D. централізм і функціональне призначення

5. З урахуванням територіального аспекту виділяють такі фінансові системи

- A. організаційні і функціональні
- B. національні, регіональні та світові
- C. ринкового і неринкового типу

D. фінанси держави, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств

6. З яких рівнів складаються світові та регіональні фінансові системи

- A. фінанси підприємств і державні фінанси
- B. національні фінансові системи країн світу чи регіону
- C. міжнародні фінанси
- D. національні фінансові системи відповідних країн і міжнародні фінанси

7. Державні фінанси найбільш повно характеризуються як

- A. система бюджету, зосереджена в руках держави і призначена для забезпечення властивих їй функцій
- B. система грошових фондів, що забезпечують процес виробництва та відтворення у рамках конкретного суб'єкта господарювання
- C. складова частина фінансової системи, її центральна підсистема, через яку здійснюється вплив держави на економічний і соціальний розвиток
- D. всі відповіді вірні

8. Які з грошових відносин складають зміст фінансів суб'єктів господарювання?

- A. грошові відносини з приводу мобілізації державою тимчасово вільних коштів підприємств і населення для фінансування державних видатків
- B. грошові відносини з приводу розподілу валового внутрішнього продукту і створення грошових фондів для держави
- C. грошові відносини, які виражають формування, розподіл і використання грошових доходів і фондів суб'єктів господарювання у відтворювальному процесі
- D. грошові відносини між суб'єктами господарювання і банківською системою

9. Державні цільові фонди характеризуються як

- A. сукупність фінансових ресурсів, що акумулюються у державному бюджеті
- B. система перерозподільчих відносин, спрямована на підвищення економічного і соціального рівня життя суспільства
- C. сукупність фінансових ресурсів, що знаходяться у розпорядженні центральних або регіональних органів управління і мають цільове призначення
- D. сукупність фінансових ресурсів, що акумулюються у Пенсійному фонді України і мають цільове призначення

10. У фінансовій системі виділяють такі сфери фінансових відносин:

- A. державні фінанси і фінансовий ринок
- B. фінанси суб'єктів господарювання і державні фінанси
- C. державні фінанси, фінанси суб'єктів господарювання, фінансовий ринок, фінанси домогосподарств, страхування
- D. фінанси макро- і мікроекономічного рівня

Література:

1. Слободянюк Н.О. Конспект лекцій з дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» [Текст]: для студ. спец. 071 «Облік та оподаткування»; 073 «Менеджмент»; 075 «Маркетинг»; 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»; 292 «Міжнародні економічні відносини», ступінь бакалавр / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. фінансів і банківської справи; Н.О.Слободянюк – Кривий Ріг: [ДонНУЕТ], 2017. – 300 с.
2. Біла О. Г. Фінанси [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл: рекомендовано М-вом освіти і науки України / О. Г. Біла, І. Р. Чуй . – Львів : Магнолія-2006, 2010 . – 390 с.
3. Опарін В. М. Фінансова система України (теоретико-методологічні аспекти). / Валерій Михайлович Опарін. – К. : КНЕУ, 2005. – 240 с.
4. Фінанси: Навчальний посібник в 2-х частинах/ [Баранова В.Г., Волохова І.С., Хомутенко В.П. та ін.] за заг. ред. Баранової В.Г. – Одеса: Атлант, 2015. – ч.1. – 344с.
5. Фінанси [Текст]: підручник / За ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. – К.: Знання, 2008. – 611 с.
6. Романенко О.Р. Фінанси : Підручник, 4-е вид. К.: Центр учбової літератури, 2009. – С. 4-20.
7. Матеріали офіційного сайту Міністерства фінансів України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>

Тема 3. Податкова система держави

Форми контролю: усне опитування, індивідуальне тестування, практичні завдання.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.
2. Самостійно опрацюйте питання:
 1. Охарактеризуйте основні етапи розвитку податків.
 2. Які основні спільні риси та відмінності існують між категоріями «податок», «збір» і «мити»?

3. Назвіть основні елементи податку.
4. Як можна класифікувати податкові пільги?
5. У чому полягає сутність фіскальної та регулюючої функцій податку?
6. На яких принципах ґрунтується податкове законодавство України?

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Податки характеризуються як

- A. збори, відрахування, платежі підприємств в фонди підприємств
- B. форма фінансових відносин між державою і підприємствами, побудована на основі еквівалентності
- C. обов'язкові платежі, що сплачуються юридичними і фізичними особами до бюджету в розмірі і терміни, встановлені податковим законодавством
- D. дохід (прибуток) підприємства, що перераховується до бюджету

2. Податки виконують функції

- A. фіскальну, контрольну
- B. розподільчу, регулюючу, стимулюючу
- C. розподільчу, стимулюючу, фіскальну
- D. фіскальну, регулюючу, контрольну

3. Податкове законодавство України складається з

- A. Податкового кодексу України
- B. системи законів України з оподаткування
- C. Конституції України, Податкового і Митного кодексів України та інших законів з питань митної справи
- D. Законів України "Про податок на прибуток підприємств", "Про податок на додану вартість", "Про акцизний збір" та інших законів з оподаткування юридичних і фізичних осіб

4. Податковий кодекс України характеризується як

- A. сукупність податків, які встановлює держава
- B. сукупність податків і зборів, які встановлює держава
- C. механізми розрахунку й сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) до бюджетів різних рівнів та державних цільових фондів
- D. цілісний законодавчий документ, який регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів

5. Податкова ставка характеризується як

- A. сума податку, визначена до сплати в бюджет
- B. законодавчо встановлений розмір податку на одиницю об'єкта оподаткування
- C. сума, фактично сплачена до бюджету

D. процентна ставка, за якою визначається сума відрахувань до сплати в місцевий бюджет

6. До прямих податків відносяться

- A. податок на прибуток підприємств, податок з доходів фізичних осіб
- B. ПДВ, податок на прибуток підприємств, мито, плата за землю, податок з доходів громадян
- C. податок на прибуток підприємств, акцизний податок, плата за землю, ввізне (імпортне) мито
- D. податок на прибуток підприємств, податок з доходів громадян, ПДВ

7. До непрямих податків відносяться

- A. плата за землю, податок з доходів громадян
- B. ПДВ, акцизний податок
- C. акцизний податок, мито, фіксований сільськогосподарський податок
- D. ПДВ, акцизний податок, мито

8. До місцевих податків належать

- A. податок на додану вартість
- B. податок на доходи фізичних осіб
- C. податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки
- D. збір за спеціальне використання лісових ресурсів

9. Яке головне призначення місцевих податків і зборів

- A. регулювання розвитку промисловості та послуг на місцевому рівні
- B. підтримка вітчизняних товаровиробників
- C. наповнення дохідної частини місцевих бюджетів
- D. підвищення якості комунальних послуг

10. Об'єктом оподаткування є

- A. предмет, що підлягає оподаткуванню
- B. одиниця виміру податку
- C. юридичні особи-підприємства
- D. фізичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності

4. Завдання:

4.1. Знайдіть суму ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету за травень поточного року на основі наведених даних: Підприємство реалізувало товарів на суму 5700 грн. та придбало матеріалів для виготовлення продукції на суму 8400 грн.

4.2. Підприємство для виготовлення диванів придбало матеріалів на суму 11200 грн (з урахуванням ПДВ), а вартість виготовленої та реалізованої продукції складає 18000 грн (з урахуванням ПДВ). Визначте суму податкового

зобов'язання. Визначте суму ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету. Відповідь обґрунтуйте.

4.3. Компанія імпортує на територію України мобільні телефони. Митна вартість партії цих виробів складає 25000 дол. США. Курс долара на момент митного оформлення – 28,5 грн. за 1 дол. США. Ставка акцизного збору – 65%, ставка ввізного мита 60%, ставка збору за митне оформлення – 0,3%. Розрахуйте суму акцизного збору та обґрунтуйте відповідь.

4.4. Підприємство перебуває на загальній системі оподаткування з квартальним податковим періодом й отримує поворотну фінансову допомогу 15 березня поточного року від юридичної особи – платника єдиного податку в сумі 75 000 грн. Станом на 31 липня неповернутою залишилася частина в розмірі 35 000 грн. 15 вересня поточного року позику було погашено повністю. Визначте суму доходів звітного періоду поточного року.

Література:

1. Слободянюк Н.О. Конспект лекцій з дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» [Текст]: для студ. спец. 071 «Облік та оподаткування»; 073 «Менеджмент»; 075 «Маркетинг»; 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»; 292 «Міжнародні економічні відносини», ступінь бакалавр / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. фінансів і банківської справи; Н.О.Слободянюк – Кривий Ріг: [ДонНУЕТ], 2017. – 300 с.

2. Податкова система : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / [В. К. Хлівний, О. М. Тимченко, Ю. В. Сибірянська, А. В. Пислиця та ін.]. ; кер. авт. кол. В. К. Хлівний. – К. : КНЕУ, 2014. – 372 с.

3. Матеріали офіційного сайту Верховної Ради України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>

4. Державна фіскальна служба України. – Офіційний сайт. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua>

5. Податковий кодекс України від 02.12.2010 року № 2755-VI // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/page>

6. Іванов Ю. Б. Податкова політика: теорія, методологія, інструментарій. Навч. посібник / Під ред. д-ра екон. наук, проф. Ю. Б. Іванова, д-ра екон. наук, проф. І. А. Майбурова. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2010. – 492 с.

7. Юхименко П. І., Федосов В. М., Лазебник Л. Л. та ін. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – С. 4-57.

8. Шкробот М. Визначення сутності поняття «фінансові ресурси». // Економічний аналіз. 2011. – Вип. 8., Ч. 1. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://econa.at.ua/Vypusk_8/p1/shkrobot.pdf

Тема 4. Бюджет і бюджетна система держави

Форми контролю: усне опитування, індивідуальне тестування, практичні завдання.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1. Розкрийте сутність бюджету.
2. Дайте визначення поняттям «бюджетна система» та «бюджетний устрій».
3. Дайте визначення бюджетного дефіциту, профіциту.
4. Бюджетний дефіцит і його вплив на розвиток економіки.
5. Дайте визначення поняттю зведеного бюджету України.
6. Розкрийте теоретичний аспект організації міжбюджетних відносин.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Під державним бюджетом, з економічної точки зору, розуміють

- A. головний фінансовий план країни
- B. систему показників, що характеризують величину мобілізованих і використаних фінансових ресурсів за відповідний період
- C. централізований фонд фінансових ресурсів держави, який використовується для виконання покладених на неї функцій
- D. систему грошових відносин між державою, з одного боку, і фізичними та юридичними особами, з іншого, з приводу створення та використання фондів централізованих грошових коштів

2. Державний бюджет України, як фінансовий план держави, затверджується

- A. Постановою Кабінету Міністрів України
- B. Указом Президента України
- C. Верховною Радою України
- D. Рішенням Міністерства фінансів України

3. Сукупність показників усіх бюджетів, що входять до складу бюджетної системи, – це

- A. зведений бюджет України
- B. бюджетна система України
- C. Державний бюджет України
- D. місцеві бюджети України

4. Функціональна класифікація – склад видатків за

- A. розпорядниками бюджетних коштів
- B. цільовими програмами, на виконання яких спрямовані ці видатки
- C. завданнями, з виконанням яких пов'язані ці видатки
- D. видами економічної діяльності

5. До доходів від операцій з капіталом належать

- A. загальнодержавні та місцеві податки і збори
- B. кошти, одержані від інших органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, інших держав або міжнародних організацій на безоплатній і безповоротній основі
- C. доходи від власності та підприємницької діяльності; адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної господарської діяльності; інші неподаткові надходження
- D. надходження від продажу основного капіталу, надходження від реалізації державних запасів товарів, кошти від продажу землі та нематеріальних активів

6. Видатки бюджету відповідно до економічної класифікації поділяються на

- A. внутрішні та зовнішні
- B. поточні та капітальні
- C. захищені та незахищені
- D. власні та делеговані

7. Сутність поняття “поточні бюджетні видатки” полягає у

- A. фінансуванні інвестиційної діяльності
- B. фінансуванні інноваційної діяльності
- C. фінансуванні органів державної влади та бюджетних установ
- D. фінансуванні заробітної плати працівників промислових підприємств

8. Відомча структура видатків бюджетної класифікації будується згідно з

- A. основними економічними ознаками
- B. головними розпорядниками бюджетних коштів
- C. основними функціями держави
- D. бюджетними програмами

9. Строк дії бюджету називається

- A. бюджетним роком
- B. бюджетним процесом
- C. бюджетним періодом
- D. бюджетним устроєм

10. Бюджетний процес – це

А. регламентована законом діяльність органів влади та управління зі складання, розгляду, затвердження та виконання бюджету

В. підготовка юридичного документа, що асигнує фонди коштів за групами статей

С. стратегічна дія, яка охоплює багаторічний і оперативний фінансовий план з розподілу ресурсів відповідно до визначених цілей

Д. функції, повноваження та відповідальність органів влади й управління зі складання, розгляду, затвердження та виконання бюджету

4. Завдання:

4.1. Розрахуйте суму регулюючих доходів бюджету області, якщо сума видаткової частини бюджету області становить 500,5 млн. грн., дефіцит бюджету – 210,5 млн. грн., сума закріплених доходів – 195,0 млн. грн. Відповідь обґрунтуйте.

4.2. Розрахуйте суму дефіциту бюджету області та суму субвенції, якщо сума регулюючих доходів бюджету становить 300,0 млн. грн., сума закріплених доходів – 255,0 млн. грн., сума видаткової частини бюджету – 705,0 млн. грн. сума субвенції – 30,0 % суми дефіциту бюджету. Відповідь обґрунтуйте.

4.3. Визначити борг на душу населення України (50 млн. чоловік), якщо сума державного боргу складається із:

- 1) Єврооблігацій в євро на суму 850 млн. (курс євро 33,0 грн.)
- 2) Облігацій California Bank на суму 515 млн. дол. США (курс дол. 30,0 грн.)
- 3) облігацій Ford Corporation на суму 430 млн. дол. США.

Література:

1. Слободянюк Н.О. Конспект лекцій з дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» [Текст]: для студ. спец. 071 «Облік та оподаткування»; 073 «Менеджмент»; 075 «Маркетинг»; 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»; 292 «Міжнародні економічні відносини», ступінь бакалавр / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. фінансів і банківської справи; Н.О.Слободянюк – Кривий Ріг: [ДонНУЕТ], 2017. – 300 с.

2. Бюджетна система України: проблемні питання [Текст] : монографія / [Л. А.Васютинська та ін. ; за заг. ред. В. Г. Баранової] ; Одес. нац. екон. ун-т. - Одеса : Атлант, 2013. – 251 с. : рис., табл.

3. Бюджетна система. Вишкіл студії [Текст] : [навч. посіб.] / [Юрій С. І. та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. С. І. Юрія, д-ра екон. наук, проф. О. П.Кириленко ; Терноп. нац. екон. ун-т. - Т. : ТНЕУ, 2010. - 423 с.

4. Чала, Н.Д. Бюджетна система [Текст] : навч. посіб. / Н. Д. Чала, Л. В.Лазоренко. - К. : Знання, 2010. – 223 с.
5. Малишко В.В. Реформування бюджетної системи України [Електронний ресурс] / В. В. Малишко // Економічний вісник університету . – 2013. – Вип.20(1). – С. 158-162. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecvu_2013_20\(1\)_33.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecvu_2013_20(1)_33.pdf)
6. Матеріали офіційного сайту Верховної Ради України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
7. Матеріали офіційного сайту Міністерства фінансів України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>
8. Бюджетний кодекс України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>

Тема 5. Державні доходи та видатки

Форми контролю: усне опитування, індивідуальне тестування, практичні завдання.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1. Джерела формування доходів бюджету
2. Рівень бюджетної централізації ВВП
3. Податкові надходження бюджету
4. Неподаткові доходи бюджету
5. Державні позики
6. Бюджетне фінансування.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Доходи бюджету – це

- A. частка децентралізованих ресурсів
- B. частка централізованих ресурсів
- C. централізовані та децентралізовані ресурси
- D. децентралізовані ресурси

2. Державний бюджет поділяється на

- A. загальний і спеціальний фонд
- B. доходи та трансферти
- C. податкові та цільові надходження
- D. надходження і видатки

3. За джерелами утворення доходи поділяються на

- A. доходи від реалізації національного багатства держави
- B. доходи від зовнішньоекономічної діяльності
- C. збори та інші неподаткові доходи
- D. податкові і неподаткові надходження

4. За соціально-економічними ознаками державних доходів виділяють

- A. доходи, які отримали від розподілу новоствореної вартості (НД)
- B. доходи, які входять до складу фонду відшкодування
- C. доходи від господарської діяльності
- D. централізовані доходи

5. До податкових надходжень відносять

- A. внутрішні податки на товари та послуги
- B. надходження від фінансових санацій та штрафів
- C. адміністративні збори та платежі
- D. доходи від побічного продажу

6. Що відображає економічна класифікація видатків бюджету

- A. поточні видатки і видатки розвитку
- B. поточні і капітальні видатки
- C. статті та підстатті видатків, елементи цільових витрат
- D. поточні і капітальні видатки, кредитування з вирахуванням погашення

7. Кошторис – це

- A. бюджетні асигнування, розподілені поквартально і постатейно
- B. плановий документ, в якому встановлюються обсяг бюджетних асигнувань, їх постатейний і поквартальний розподіли
- C. розпис доходів і видатків, збалансованих у часі з поквартальним розподілом
- D. плановий документ з переліком бажаних витрат і можливих надходжень певної бюджетної установи, їх постатейний і поквартальний розподіли

8. Які існують види кошторисів

- A. поточний, капітальний, зведений, загальний
- B. на централізовані заходи, особовий, загальний, поквартальний
- C. індивідуальний, зведений, на централізовані заходи, загальний
- D. постатейний та поквартальний

9. Норми витрат групуються

- A. на основі фізіологічних потреб, на основі статистичних спостережень
- B. за базою, характером використання, методом обчислення
- C. на обов'язкові і факультативні
- D. на виробничі і загальні

10. Обсяги фінансування кошторису визначаються

- A. загальними потребами бюджетної установи та її можливими доходами
- B. оперативно-сітьовими показниками та нормативами видатків
- C. кількістю одиниць за штатним розписом
- D. фізіологічними потребами і статистичними спостереженнями

4. Завдання:

4.1. Підприємство, що зареєстроване у м. Кривий Ріг Дніпропетровської області, розрахувало до сплати за звітний період 120 000 грн. податку на доходи фізичних осіб. Визначте, у яких пропорціях Державною казначейською службою України буде проведено розподіл сум податку між відповідними бюджетами.

4.2. На підставі наведених у табл. 1 даних здійсніть розмежування видатків між відповідними бюджетами.

Таблиця 1 – Розмежування видатків між бюджетами, тис. грн

№ п/п	Види видатків	Державний бюджет	Обласний бюджет	Бюджет міста обласного значення, районний
1	Професійно-технічна освіта (заклади комунальної власності)			
2	Обласна державна адміністрація			
3	Судова влада			
4	Інститут післядипломної освіти вчителів (обласної комунальної власності)			
5	Компенсаційні виплати за пільговий проїзд окремих категорій громадян			
6	Вечірні школи			
7	Вищий навчальний заклад (обласної комунальної власності)			
8	Сільська бібліотека			

Література:

1. Слободянюк Н.О. Конспект лекцій з дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» [Текст]: для студ. спец. 071 «Облік та оподаткування»; 073 «Менеджмент»; 075 «Маркетинг»; 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»; 292 «Міжнародні економічні відносини», ступінь бакалавр / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-

Барановського, каф. фінансів і банківської справи; Н.О.Слободянюк – Кривий Ріг: [ДонНУЕТ], 2017. – 300 с.

2. Бюджетна система України: проблемні питання [Текст] : монографія / [Л. А.Васютинська та ін. ; за заг. ред. В. Г. Баранової] ; Одес. нац. екон. ун-т. – Одеса : Атлант, 2013. – 251 с. : рис., табл.

3. Бюджетна система. Вишкіл студії [Текст] : [навч. посіб.] / [Юрій С. І. та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. С. І. Юрія, д-ра екон. наук, проф. О. П.Кириленко ; Терноп. нац. екон. ун-т. – Т. : ТНЕУ, 2010. – 423 с.

4. Чала, Н.Д. Бюджетна система [Текст] : навч. посіб. / Н. Д. Чала, Л. В.Лазоренко. – К. : Знання, 2010. – 223 с.

5. Малишко В.В. Реформування бюджетної системи України [Електронний ресурс] / В. В. Малишко // Економічний вісник університету . - 2013. – Вип.20(1). – С. 158-162. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecvu_2013_20\(1\)_33.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecvu_2013_20(1)_33.pdf)

6. Бюджетна і податкова система України у запитаннях і відповідях [Текст] :навч. посіб. / [М. І. Бондар та ін.] ; Держ. навч.-наук. установа "Акад. фін.упр.". – К. : ДННУ "Акад. фін. упр.", 2012. – 333 с.

7. Слободянюк Н.О. Реформування системи міжбюджетних відносин в контексті процесів децентралізації в Україні/Н.О.Слободянюк.// Економічні та соціальні перспективи децентралізації в Україні: [колективна монографія за ред..Ю.З.Драчука]. – Дніпропетровськ: НГУ, 2016. – Розділ. 1. – С. 32-45.

Тема 6. Державний кредит

Форми контролю: усне опитування, понятійний диктант, індивідуальне тестування.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1. У чому полягає економічна сутність та призначення державного кредиту?

2. Які функції державного кредиту?

3. Які існують види і форми державного кредиту?

4. Які існують джерела погашення державних позик?

5. Що таке державний борг?

6. Які переваги внутрішнього боргу над зовнішнім?

7. У чому полягає сутність управління державним боргом?

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Державний кредит – це

- A. позика, яка надається від імені держави фізичним особам
- B. грошові відносини між державою та фізичними і юридичними особами з приводу сплати податків
- C. сукупність грошових відносин, у яких держава виступає у ролі позичальника, кредитора та гаранта
- D. заборгованість державних підприємств перед постачальниками

2. Які основні причини існування державного кредиту

- A. потреба держави у нарощуванні прибутків
- B. виплата додаткових пенсій
- C. бюджетний дефіцит
- D. бюджетний дефіцит, постійно зростаючі потреби держави

3. Державний кредит включає такі елементи

- A. валюту даної країни та вільноконвертовану валюту
- B. державні резерви
- C. державні позики, кошти населення в ощадних банках, кошти державних грошово-речових лотерей
- D. резерви НБУ та комерційних банків

4. Відповідно до правового оформлення державні позики поділяють на

- A. готівкові і безготівкові
- B. товарні і грошові
- C. позики на підставі угод і цінні папери
- D. фонди і резерви

5. За місцем розміщення державні позики класифікують як

- A. готівкові і безготівкові
- B. внутрішні і зовнішні
- C. державні і місцеві
- D. ринкові і неринкові

6. За правом емісії державні позики – це ті, що

- A. емітуються центральними та місцевими органами управління
- B. емітуються комерційними банками у формі ощадних сертифікатів
- C. емітуються державними підприємствами у формі облігацій
- D. правильної відповіді немає

7. За терміном погашення державні позики бувають

- A. строкові і безстрокові
- B. фіксовані і плаваючі
- C. коротко- і довгострокові

D. витратні і дисконтні

8. Залежно від забезпеченості державні позики поділяються на

- A. заставні і беззаставні
- B. рефінансовані і емісійні
- C. виграшні і процентні
- D. внутрішні і зовнішні

9. Основними джерелами погашення державних позик виступають

- A. тільки емісія грошей
- B. нові позики, що надаються державним підприємствам
- C. доходи від інвестування, емісія грошей, економія коштів від зменшення видатків
- D. надходження від податкових платежів

10. Державні позики можуть оформлятися

- A. векселями і ощадними сертифікатами
- B. тільки акціями
- C. тільки облігаціями
- D. облігаціями і казначейськими зобов'язаннями

Література:

1. Слободянюк Н.О. Конспект лекцій з дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» [Текст]: для студ. спец. 071 «Облік та оподаткування»; 073 «Менеджмент»; 075 «Маркетинг»; 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»; 292 «Міжнародні економічні відносини», ступінь бакалавр / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. фінансів і банківської справи; Н.О.Слободянюк – Кривий Ріг: [ДонНУЕТ], 2017. – 300 с.
2. Бюджетна система України: проблемні питання [Текст] : монографія / [Л. А.Васютинська та ін. ; за заг. ред. В. Г. Баранової] ; Одес. нац. екон. ун-т. - Одеса : Атлант, 2013. – 251 с. : рис., табл.
3. Бюджетна система. Вишкіл студії [Текст] : [навч. посіб.] / [Юрій С. І. та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. С. І. Юрія, д-ра екон. наук, проф. О. П.Кириленко ; Терноп. нац. екон. ун-т. - Т. : ТНЕУ, 2010. – 423 с.
4. Фінанси [Текст]: підручник / За ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. – К.: Знання, 2008. – 611 с.
5. Вдовенко Л. О., Сушко Н. М., Фаюра Н. Д. Фінанси: Навч. посіб. — К.: Центр учбової літератури, 2010. – С. 4-16.
6. Венгер В. В. Фінанси: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. В. Венгер. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – С. 17-24.
7. Слободянюк Н.О. Реформування системи міжбюджетних відносин в контексті процесів децентралізації в Україні/Н.О.Слободянюк.// Економічні та соціальні перспективи децентралізації в Україні: [колективна монографія за

ред..Ю.З.Драчука]. – Дніпропетровськ: НГУ, 2016.– Розділ. 1. – С. 32-45.

Тема 7. Фінанси суб'єктів господарювання та неприбуткових організацій

Форми контролю: усне опитування, понятійний диктант, індивідуальне тестування.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1. Фінансові ресурси підприємства
2. Форми фінансування підприємств
3. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання без створення юридичної особи
4. Внутрішні джерела фінансування підприємств
5. Дивідендна політика підприємств

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Власний капітал підприємства – це

- A. підсумок першого розділу пасиву балансу
- B. капітал, у межах якого власники підприємства несуть відповідальність перед його кредиторами
- C. капітал, поділений на частки рівної номінальної вартості
- D. капітал, основними складовими якого є статутний капітал, додатковий капітал, резервні фонди та прибуток

2. Додатковий капітал

- A. це сума приросту майна підприємства, яка виникає в результаті переоцінки (індексації) безоплатно одержаних матеріальних цінностей та від емісійного доходу
- B. це капітал, у межах якого власники підприємства несуть відповідальність перед його кредиторами
- C. може бути лише в акціонерних товариств
- D. це один з видів доходів підприємства, які можуть бути поділені між власниками корпоративних прав

3. Санаційний прибуток – це

- A. прогнозований прибуток, який підприємство планує одержати після успішного завершення санації

- В. різниця між затратами на проведення санації та одержаною виручкою після фінансового оздоровлення
- С. різниця між прибутком підприємства після його санації та прибутком (збитком) до проведення санаційних заходів
- Д. прибуток, який підприємство одержує в результаті списання частини кредиторської заборгованості

4. У процесі санації балансу

- А. підвищується розрахунковий і ринковий курси корпоративних прав
- В. поліпшується платоспроможність підприємства
- С. покриваються відображені в балансі збитки
- Д. залучаються фінансові ресурси для проведення санаційних заходів виробничого характеру

5. Акціонерне товариство може викупити акції власного випуску для

- А. наступного перепродажу
- В. одержання дивідендів під час розподілу прибутку
- С. розповсюдження серед своїх працівників
- Д. здійснення акціями власного випуску внесків у статутний капітал інших підприємств

6. Основними цілями зменшення статутного капіталу є

- А. одержання санаційного прибутку
- В. підвищення платоспроможності підприємства
- С. збільшення номінальної вартості корпоративних прав
- Д. підвищення ринкової вартості корпоративних прав

7. Конверсія акцій

- А. це об'єднання кількох акцій в одну
- В. це зменшення номінальної вартості акцій
- С. передбачає обмін за встановленим співвідношенням однієї кількості акцій на іншу
- Д. передбачає викуп акцій з метою їх анулювання

8. Фінансові кредити можуть надаватися підприємству

- А. банками
- В. постачальниками
- С. небанківськими фінансовими установами
- Д. податковими органами

9. Варант – це різновид

- А. векселів
- В. опціонів

- C. облігацій
- D. факторингу

10. Формування кошторису бюджетної організації здійснюється на підставі

- A. лімітної довідки про асигнування з бюджету
- B. довідки про асигнування з бюджету
- C. лімітної довідки про фінансування з бюджету
- D. лімітної довідки про асигнування з бюджету на основі макроекономічних показників розвитку бюджетної організації

4. Завдання:

4.1. Фінансову діяльність підприємства протягом звітного року характеризують такі дані:

- здійснено розміщення корпоративних прав за курсом 150 %;
- номінальна вартість емісії — 150 тис. грн;
- чистий прибуток підприємства — 40 тис. грн;
- 55 % чистого прибутку спрямовано на виплату дивідендів;
- 25 % чистого прибутку використано на поповнення резервного капіталу;
- підприємство отримало на безоплатній основі необоротні активи первісною вартістю 45 тис. грн.

Розрахувати приріст власного капіталу підприємства за звітний період у розрізі окремих статей.

4.2. Визначити обсяги вхідних грошових потоків на підприємстві в рамках фінансової та інвестиційної діяльності (окремо), якщо відомі такі дані:

Підприємство отримало кредит у сумі 80 тис. грн.

У результаті емісії звичайних акцій на підприємство надійшло 150 тис. грн, у т. ч. спрямовано на збільшення статутного капіталу — 80 тис. грн, на збільшення додаткового капіталу — 30 тис. грн.

Обсяг виручки від реалізації продукції становив 380 тис. грн, в тому числі ПДВ.

Підприємство отримало дивіденди від володіння корпоративними правами іншого підприємства — 35 тис. грн.

Підприємство продало облігації внутрішньої державної позики — 45 тис. грн.

4.3. Емісія облігацій підприємств характеризується такими параметрами:

- курс емісії облігацій — 78 %;
- курс погашення облігацій — 100 %;
- номінальна процентна ставка — 12 %;
- період обігу облігацій — 8 років.

Розрахувати ефективну ставку процента, якщо: погашення облігацій здійснюватиметься в кінці періоду їх обігу; погашення облігацій здійснюватиметься щорічно рівними частинами.

Література:

1. Слободянюк Н.О. Конспект лекцій з дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» [Текст]: для студ. спец. 071 «Облік та оподаткування»; 073 «Менеджмент»; 075 «Маркетинг»; 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»; 292 «Міжнародні економічні відносини», ступінь бакалавр / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. фінансів і банківської справи; Н.О.Слободянюк – Кривий Ріг: [ДонНУЕТ], 2017. – 300 с.

2. Податкова система : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / [В. К. Хлівний, О. М. Тимченко, Ю. В. Сибірянська, А. В. Пислиця та ін.]. ; кер. авт. кол. В. К. Хлівний. – К. : КНЕУ, 2014. – 372, [4] с

3. Державна фіскальна служба України. – Офіційний сайт. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua>

4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 року № 2755-VI // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/page>

5. Іванов Ю. Б. Податкова політика: теорія, методологія, інструментарій. Навч. посібник / Під ред. д-ра екон. наук, проф. Ю. Б. Іванова, д-ра екон. наук, проф. І. А. Майбурова. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2010. – 492 с.

6. Фінанси [Текст]: підручник / За ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. – К.: Знання, 2008. – 611 с.

7. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2003. – 554 с.

Тема 8. Фінанси домогосподарств

Форми контролю: усне опитування, понятійний диктант, індивідуальне тестування.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1. Що таке «домогосподарство», дайте визначення.

2. Розкрийте економічну сутність фінансів домогосподарств.

3. Яку роль відіграють фінанси домогосподарств в національній економіці?

4. Яке місце займають фінанси домогосподарств у фінансовій системі країни?
5. Яким чином пов'язані фінанси домогосподарств з іншими сферами та ланками фінансової системи?
6. За якими критеріями класифікуються доходи домогосподарств?
7. Проаналізуйте динаміку та структуру доходів та видатків домогосподарств в Україні.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Домашнє господарство – це

А. господарююча одиниця, що складається з групи осіб, об'єднаних місцем проживання і спільним бюджетом, яка є власником і постачальником ресурсів в економіку та одержує натомість кошти для придбання необхідних благ з метою забезпечення своєї життєдіяльності

В. господарююча одиниця, що складається з групи осіб, об'єднаних місцем проживання без спільного бюджету, яка є власником і постачальником ресурсів в економіку та одержує натомість кошти для придбання необхідних благ з метою забезпечення своєї життєдіяльності

С. окрема господарююча одиниця, що складається з однієї або групи осіб, об'єднаних місцем проживання і спільним бюджетом, яка є власником і постачальником ресурсів в економіку та одержує натомість кошти для придбання необхідних благ з метою забезпечення своєї життєдіяльності

Д. господарююча одиниця, що складається з групи осіб, об'єднаних місцем проживання і спільним бюджетом, яка є власником і постачальником ресурсів в економіку та одержує натомість кошти для придбання необхідних благ з метою отримання прибутку

2. До системи компонентів зовнішніх фінансових відносин домашнього господарства не відносять

- А. Державу
- В. Комерційні банки
- С. Роботодавців
- Д. немає вірної відповіді

3. Фінанси домашніх господарств забезпечують матеріальними ресурсами безперервність процесу відтворення робочої сили, виконуючи

- А. розподільну функцію
- В. контрольну функцію
- С. виробничу функцію
- Д. відтворювальну функцію

4. Фінанси домашніх господарств – це

- А. грошові фонди, що формуються у фізичних та юридичних осіб з

доходів, одержаних у результаті трудової, господарської та інших видів діяльності

В. грошові фонди, що формуються у громадян з доходів, одержаних у результаті трудової, господарської та інших видів діяльності

С. це грошові фонди, що формуються у громадян з доходів, одержаних у результаті господарської та інших видів діяльності

Д. вірні відповіді А та В

5. Споживанням є

А. вкладення коштів у нематеріальні блага та послуги, що споживаються населенням

В. вкладення коштів у матеріальні блага та послуги, що призначені для відтворення робочої сили і споживаються населенням

С. вкладення коштів у нематеріальні блага та послуги, що призначені для акумуляції робочої сили і споживаються населенням

Д. всі вірні відповіді

6. До джерел фінансів домогосподарств належать

А. заробітна плата

В. доходи від володіння цінними паперами

С. гонорари

Д. усі вірні відповіді

7. Економічна сутність державних гарантій полягає в

А. перерозподілі національного доходу

В. забезпеченні дотаціями відповідних верств населення

С. становленні податкових пільг

Д. вірні відповіді А та С

8. Фінанси населення за джерелами формування належать до сфери

А. виробництва

В. споживання

С. розподілу

Д. нагромадження

9. В умовах інфляції населення переважно вибирає інвестування у

А. депозитні ресурси

В. валютні ресурси

С. кредитні ресурси

Д. матеріальні ресурси

10. Згідно із законом Е. Енгеля, зі зростанням доходів домогосподарств, частка їх витрат на продукти харчування

А. збільшується

- В. зменшується
- С. залишається незмінною
- Д. спочатку зменшується, а потім зростає

Література:

1. Слободянюк Н.О. Конспект лекцій з дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» [Текст]: для студ. спец. 071 «Облік та оподаткування»; 073 «Менеджмент»; 075 «Маркетинг»; 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»; 292 «Міжнародні економічні відносини», ступінь бакалавр / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. фінансів і банківської справи; Н.О.Слободянюк – Кривий Ріг: [ДонНУЕТ], 2017. – 300 с.
2. Біла О.Г. Фінанси [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. : рекомендовано М-вом освіти і науки України / О.Г. Біла, І.Р. Чуй. – Львів : Магнолія-2006, 2010. – 390 с.
3. Романенко О.Р. Фінанси : Підручник, 4-е вид. К.: Центр учбової літератури, 2009. – С. 4-20.
4. Фінанси підприємств [Текст] : Підручник / За ред. А. М. Поддєрьогіна. – К.: КНЕУ, 2004.

Тема 9. Фінансовий ринок

Форми контролю: усне опитування, індивідуальне тестування, практичні завдання.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1. Визначте сутність фінансового ринку.
2. Основні функції фінансового ринку.
3. Основні учасники фінансового ринку.
4. В чому полягає різниця форвардного контракту від ф'ючерсного?
5. Дайте визначення поняттю «цінні папери», а також назвіть їх види.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. До фінансових активів відносять

- А. грошові зобов'язання та інвестиційні цінності
- В. гроші, інвестиційні інструменти, фінансові зобов'язання
- С. грошові зобов'язання, інвестиційні та фінансові інструменти

D. гроші, інвестиційні інструменти, фінансові зобов'язання та валюта

2. Інвестиційні цінності – це

- A. цінні папери та валютні цінності
- B. дорогоцінні метали
- C. нерухомість
- D. вірні відповіді A, B, C.

3. Функції фінансового ринку

- A. перерозподіл на взаємовигідних умовах грошових коштів підприємств із метою їх ефективнішого використання
- B. кредитування уряду, місцевих органів самоврядування шляхом розміщення урядових та муніципальних цінних паперів
- C. вірні відповіді A та B
- D. трансформація акумульованих грошових коштів тільки у інвестиційний капітал

4. Механізм функціонування фінансового ринку забезпечує

- A. виявлення обсягу і структури попиту на окремі фінансові активи
- B. інвестування в фінансові активи пріоритетних галузей національної економіки
- C. встановлення рівноваги між попитом та пропозицією на фінансові активи
- D. вірні відповіді A та C

5. Створення фінансовим ринком умов для безупинного переміщення грошей у процесі здійснення різноманітних платежів і регулювання обсягу грошової маси в обігу – це

- A. функція впливу на грошовий обіг
- B. функції фінансового забезпечення процесів інвестування
- C. функція впливу на грошову масу
- D. функції контролю потоків грошової маси

6. Передача фінансових ресурсів від одних суб'єктів ринку до інших відбувається через

- A. фінансові активи
- B. фінансові інструменти
- C. фінансові зобов'язання
- D. фінансовий кошторис

7. Юридичні особи, резиденти певної держави, які займаються виробництвом різноманітних товарів та наданням послуг, включаючи фінансові послуги, це

- A. інститути фінансової сфери

- В. інститути позафінансової сфери
- С. інститути фінансового ринку
- Д. інститути фінансових активів

8. Основним джерелом фінансування для нефінансових інститутів виступають

- А. банківські кредити
- В. облігації
- С. акції
- Д. усі відповіді вірні

9. Джерела фінансових ресурсів ощадних і кредитних асоціацій

- А. депозити
- В. страхові внески
- С. акції
- Д. інвестиційні сертифікати

10. Найважливішою функцією комерційних банків є

- А. забезпечення своєчасності надання кредитних ресурсів
- В. забезпечення рівноваги на валютному ринку
- С. забезпечення платіжного механізму
- Д. забезпечення рівноваги на фінансовому ринку

4. Завдання:

4.1. Визначте номінальну ціну акцій, випущених акціонерним товариством «Інвест», якщо його статутний капітал складає 50 млн грн, а кількість випущених акцій – 2 млн штук.

4.2. Акціонерним товариством зареєстровано 200 тис. звичайних акцій, з яких 80 тис. було продано акціонерам. Через декілька місяців товариство викупило в інвесторів 10 тис. акцій. По закінченні звітного періоду зборами акціонерів прийняте рішення про розподіл у якості дивідендів 310 тис грн прибутку. Визначте дивіденд на одну акцію.

4.3. Інвестор придбав за номіналом нову десятипроцентну облігацію вартістю 16 100 грн. при рівні позичкового процента 12 %. На момент перепродажу облігації рівень позичкового процента піднявся до 16 %. Знайти курс облігації на момент перепродажу за умови, що до її погашення залишилося 3 роки. Знайти загальний дохід другого покупця, коли настане строк погашення облігації.

Література:

1. Слободянюк Н.О. Конспект лекцій з дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» [Текст]: для студ. спец. 071 «Облік та оподаткування»; 073

«Менеджмент»; 075 «Маркетинг»; 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»; 292 «Міжнародні економічні відносини», ступінь бакалавр / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. фінансів і банківської справи; Н.О.Слободянюк – Кривий Ріг: [ДонНУЕТ], 2017. – 300 с.

2. Фінанси різних форм бізнесу [Текст] : навчальний посібник / [уклад. : Н. Г. Пігуль, О. В. Люта] ; Державний вищий навчальний заклад “Українська академія банківської справи Національного банку України”. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2011. – С. 10-43.

3. Юхименко П. І., Федосов В. М., Лазебник Л. Л. та ін. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія. —К.: Центр учбової літератури, 2010. — С. 4-57.

4. Фінанси: Навчальний посібник / Крутова А.С., Близнюк О.П., Лачкова Л.І. та ін. – Х.: Видавництво «Лідер», 2013. – 560 с.

5. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб’єктів господарювання:

6. Шелудько В. М. Фінансовий ринок : підручник. – 3-тє вид., випр. і доп. – К. : Знання-Прес, 2008.

7. Ходаківська В. П., Данілов О. Д. Ринок фінансових послуг: теорія і практика : навчальний посібник. – К. : ЦУЛ, 2010.

8. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006 р. № 3480-IV // Урядовий кур’єр від 19.04.2006. – 2006. – № 75.

Тема 10. Міжнародні фінанси

Методи контролю: усне та письмове опитування, письмове індивідуальне тестування, спостереження за участю в дискусії, оцінювання доповіді.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1. Міжнародні фінанси, їх розвиток та функції.

2. Міжнародні фінанси та їх складові.

3. Суб’єкти міжнародних фінансів та їх характеристика.

4. Міжнародне фінансове право.

5. Валютна політика та її форми.

6. Кредитна політика як складова міжнародної фінансової політики.

7. Податкова політика як складова міжнародної фінансової політики.

8. Валютне регулювання.

3. Розв’яжіть тестові завдання.

1. Сукупність відносин, пов'язаних зі створенням і використанням грошових коштів, необхідних для здійснення зовнішньоекономічної діяльності державами, фірмами, іншими юридичними та фізичними особами – це

- A. міжнародні активи
- B. міжнародні відносини
- C. міжнародні фінанси
- D. міжнародна діяльність

2. До фінансових операцій не відносять

- A. операції з переказу грошей
- B. інвестиційні операції
- C. спекулятивні операції
- D. немає вірної відповіді

3. Операції з переміщенням капіталу з метою його приросту – це

- A. інвестиційні фінансові операції
- B. спекулятивні фінансові операції
- C. трансформаційні фінансові операції
- D. операції з капіталом в частині хеджування

4. Не відносяться до суб'єктів міжнародних фінансових відносин

- A. уряди
- B. підприємства
- C. фізичні особи
- D. немає вірної відповіді

5. Міжнародні фінансові операції здійснюються на

- A. грошових, депозитних, валютних, інвестиційних і фондових ринках
- B. грошових, валютних і фондових ринках
- C. монетарних, депозитних, валютних, інвестиційних і фондових ринках
- D. міжнародних грошово-кредитних ринках

6. Міжнародні фінанси відображають рух суспільного продукту в грошовій формі – це прояв

- A. контрольної функції
- B. розподільної функції
- C. регулятивної функції
- D. трансформаційної функції

7. Міжнародну фінансову політику за характером заходів і рекомендацій можна поділити на

- A. довгострокову (структурну), середньострокову та поточну

- В. довгострокову (структурну) та поточну
- С. структурну та деструктурну
- Д. структурну, деструктурну, компонентну

8. Структурні зміни міжнародного фінансового механізму – це

- А. поточна міжнародна фінансова політика
- В. деструктурна міжнародна фінансова політика
- С. середньострокова міжнародна фінансова політика
- Д. довгострокова міжнародна фінансова політика

9. Складовими поточної міжнародної фінансової політики є

- А. податкова політик
- В. валютна політика
- С. бюджетна політика
- Д. вірні відповіді А та В

10. Валютна політика включає методи

- А. дисконтну та девізну політику
- В. валютні інтеграції й експорт
- С. девальвація іноземної валюти
- Д. всі відповіді вірні

4. Підготуйтеся до письмового опитування.

5. Підготуйтеся до презентації доповіді, використовуючи мультимедійне візуальне супроводження.

Література:

1. Слободянюк Н.О. Конспект лекцій з дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» [Текст]: для студ. спец. 071 «Облік та оподаткування»; 073 «Менеджмент»; 075 «Маркетинг»; 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»; 292 «Міжнародні економічні відносини», ступінь бакалавр / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. фінансів і банківської справи; Н.О.Слободянюк – Кривий Ріг: [ДонНУЕТ], 2017. – 300 с.

2. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30.10.1996 р. № 448/96-ВР (зі змінами та доповненнями) [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 1996 р. – № 51. – ст. 292.

3. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12.07.2001 р. № 2664-III (зі змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 1.

4. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006 р. № 3480-IV // Урядовий кур'єр. – 2006. – № 75. – 19 квітня.

5. Венгер В. В. Фінанси: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. В. Венгер. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – С. 17-24.

6. Юхименко П. І., Федосов В. М., Лазебник Л. Л. та ін. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – С. 4-57.

7. Фінанси: Навчальний посібник / Крутова А.С., Близнюк О.П., Лачкова Л.І. та ін. – Х.: Видавництво «Лідер», 2013. – 560 с.

8. Ходаківська В. П., Данілов О. Д. Ринок фінансових послуг: теорія і практика : навчальний посібник. – К. : ЦУЛ, 2010.

9. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006 р. № 3480-IV // Урядовий кур'єр від 19.04.2006. – 2006. – № 75.

10. Бойцун Н. Є. Міжнародні фінанси : навчальний посібник / Н. Бойцун, Н. Стукало. – 2-ге видання. – К. : ВД «Професіонал», 2005.

11. Міжнародні фінанси : підручник / О. І. Рогач, А. С. Філіпченко, Т. С. Шемет [та ін.]; за ред. О. І. Рогач. – К. : Либідь, 2003.

12. Боринець С. Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини : підруч. для ВНЗ / С. Я. Боринець – 5-те вид. перероб. і доп. Рекомендовано МОН – К. : Знання, 2008.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ГРОШОВО- КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ КРАЇНИ

Тема 11. Сутність і функції грошей

Форми контролю: усне опитування, понятійний диктант, індивідуальне тестування, оцінювання доповіді.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1. У чому полягають основні відмінності між раціоналістичною та еволюційною концепціями походження грошей?

2. На якому етапі розвитку форм грошей відчутна роль держави?

3. Як ви розумієте суть грошей?

4. Охарактеризуйте портфельний підхід до визначення суті грошей.

5. Міжнародні фінансові інституції.

6. Сутність та особливості функції грошей «Гроші як скарб і нагромадження».

7. Сучасні механізми та способи використання грошей.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. В економічній теорії виділяють такі концепції походження грошей

- A. трансакційна
- B. раціоналістична
- C. еволюційна
- D. монетаристська

2. Яке з поданих тверджень правильне

- A. гроші – це кристалізація мінової вартості
- B. гроші – загальний товар-еквівалент
- C. гроші – продукт згоди людей
- D. гроші – все назване

3. Ліквідність

- A. здатність грошей брати участь у негайній купівлі товарів (робіт, послуг)
- B. можливість грошей слугувати засобом платежу
- C. можливість грошей бути засобом накопичення
- D. вірні відповіді A і B

4. До електронних грошей належать

- A. кредитні картки
- B. картки для банкоматів
- C. дебетові картки
- D. всі відповіді вірні

5. Формами вартості грошей є

- A. грошова
- B. загальна
- C. розгорнута
- D. всі відповіді вірні

6. Беззаперечність векселя означає

- A. що зазначена в ньому сума боргу може бути стягнута через суд у випадку відмови боржника від його погашення
- B. що причина видачі векселя в ньому не зазначена
- C. можливість його обліку в банку
- D. його вільний обмін на грошові кошти

7. Що таке «кредитні гроші»

- A. гроші, випущені державою для покриття своїх потреб, що фінансуються з бюджету
- B. будь-які неповноцінні гроші
- C. гроші, що виникають як заміщення майнових боргових зобов'язань приватних осіб і держави

D. гроші, що емітуються банками для фінансування бюджетного дефіциту

8. До електронних грошей належать

- A. кредитні картки
- B. картки для банкоматів
- C. дебетові картки
- D. всі відповіді вірні

9. Купівельна спроможність грошей

- A. піднімається зі зростанням цін
- B. може підвищуватись і знижуватись
- C. зростає з часом
- D. залишається постійною

10. В якій функції гроші обслуговують процес ціноутворення

- A. у функції засобу обігу
- B. у функції міри вартості
- C. у функції засобу накопичення
- D. у функції засобу платежу

4. Підготуйтеся до презентації доповіді, використовуючи мультимедійне візуальне супроводження.

Література:

1. Слободянюк Н.О. Конспект лекцій з дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» [Текст]: для студ. спец. 071 «Облік та оподаткування»; 073 «Менеджмент»; 075 «Маркетинг»; 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»; 292 «Міжнародні економічні відносини», ступінь бакалавр / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. фінансів і банківської справи; Н.О.Слободянюк – Кривий Ріг: [ДонНУЕТ], 2017. – 300 с.

2. Зайцев О.В. Гроші та кредит. Лекційне викладення: навч. посіб. / О.В. Зайцев — Суми: Вид-во СумДУ, 2010. – 179 с. – Режим доступу: <http://fin.fem.sumdu.edu.ua/uk/moneycredit/>

3. Гроші та кредит: підручник. — 4-те вид., перероб. і доп. /М. І. Савлук, А.М. Мороз, І.М. Лазепко та ін.; за заг. ред. М.І.Савлука. — К.: КНЕУ, 2006. — 744 с.

4. Коваленко Д.І. Гроші та кредит: теорія і практика: Навч. посібник. 3-те вид. допов. та перероб. — К.: Центр учбової літератури, 2011. — 352 с.

5. Гальчинський А. С. Теорія грошей: навч.-метод. посіб. — 4-те вид., змінене і доповн. — К.: Видавництво Соломії Павличко «ОСНОВИ», 2001. — 412 с.

6. Гроші і кредит: Підручник. Затверджено МОН / Колодізев О.М.,

Колесніченко В.Ф. – К., 2010. – 615 с. Гроші / Упоряд., авт. вступ. ст. А.А.Чухно. – К.:Україна, 1997. – 510 с.

7. Гроші та кредит: підручник. – 4-те вид., перероб. і доп. /М. І. Савлук, А.М. Мороз, І.М. Лазепко та ін.; за заг. ред. М.І.Савлука. – К.: КНЕУ, 2006. – 744 с.

8. Долан Э. Дж., Кэмпбэлл К. Д., Кэмпбэлл Р. Дж. Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика. – М., 1996. – 448 с.

9. Вдовенко Л.О. Фінанси [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л.О. Вдовенко, Н. М. Сушко, Н. Д. Фаюра ; М-во освіти і науки України, Вінниц. держ. аграр. ун-т. – К. : Центр учб. л-ри, 2010. – 152 с.

10. Опарін В.М. Фінансова система України (теоретико-методологічні аспекти) / В.М. Опарін. – К. : КНЕУ, 2005. – 240 с.

Тема 12. Грошовий оборот і грошові потоки

Форми контролю: усне опитування, індивідуальне тестування, практичні завдання.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1. Що таке грошовий обіг? Які особливості грошового обігу на мікро- і макрорівнях?

2. Назвіть суб'єкти грошового обігу.

3. Які основні ринки взаємопов'язуються грошовим обігом?

4. Охарактеризуйте схему грошового обігу.

5. Що таке грошовий потік? Чим відрізняються поняття грошового потоку і грошового обігу?

6. Які переваги та недоліки безготівкового обігу?

7. Дайте характеристику поняття "грошова маса".

8. Що таке грошові агрегати? На яких принципах вони формуються?

9. Які грошові агрегати визначає НБУ?

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Як називається специфічний показник грошової маси, що характеризує певний набір її елементів залежно від їх ліквідності

А. грошовий показник

В. агрегат

С. грошовий агрегат

Д. ліквідний агрегат

2. Яка кількість грошових агрегатів використовується для цілей аналізу в статистичній практиці України

- A. дев'ять
- B. три
- C. чотири
- D. вісім

3. Складова грошової маси M0 в Україні включає

- A. гроші поза банками
- B. гроші поза банками і на рахунках до запитання
- C. тільки гроші на рахунках до запитання
- D. готівкові гроші в касах банків

4. Складова грошової маси – грошова база – в Україні включає

- A. гроші поза банками
- B. гроші поза банками і на рахунках до запитання
- C. тільки гроші на рахунках до запитання
- D. готівкові гроші в касах банків та поза банками

5. Як називається процес безперервного руху грошей між суб'єктами економічних відносин

- A. інфляція
- B. девальвація
- C. грошовий оборот
- D. грошовий обіг

6. Який показник грошової маси враховує суми резервів комерційних банків на їхніх кореспондентських рахунках у центральному банку

- A. грошова база
- B. M3
- C. M2
- D. M0

7. Сукупність запасів грошей у всіх їх формах, які перебувають у розпорядженні суб'єктів грошового обороту в певний момент – це

- A. грошова маса
- B. грошова база
- C. грошовий агрегат
- D. грошовий мультиплікатор

8. Швидкість обігу грошей обернено пропорційна

- A. обсягу маси грошей

- В. грошовій базі
- С. обсягу виготовленого національного продукту
- Д. сумі продажів товарів та послуг у кредит

9. Грошовий оборот – це

- А. процес безперервного руху грошей між суб'єктами у функції засобу обігу
- В. процес безперервного руху грошей між суб'єктами у функції засобу платежу
- С. процес безперервного руху грошей між суб'єктами у функціях засобу обігу й платежу
- Д. процес безперервного руху грошей між суб'єктами у всіх функціях

10. Який грошовий агрегат називають «вузькі гроші»

- А. М0
- В. М1
- С. М2
- Д. М3

4. Завдання:

4.1. Обсяг виробництва збільшився на 10%, грошова маса - на 25%, швидкість обігу грошей - на 16%. Як змінився середній рівень цін? Зробіть обґрунтовані висновки.

4.2. Згрупуйте наведені дані згідно грошових агрегатів і визначте їх величину:

- 1) банкноти та монети в касах банків – 50 млн. грн.;
 - 2) рахунки до запитання – 95 млн. грн.;
 - 3) резерви банків в НБУ – 44 млн. грн.;
 - 4) валютні заощадження підприємств – 24 млн. грн.;
 - 5) банкноти та монети в обігу – 135 млн. грн.;
 - 6) кошти на платіжних картках – 10 млрд. грн.;
 - 7) строкові вклади в комерційних банках – 117 млн. грн.;
 - 8) вклади за довірчими операціями – 30 млн. грн.;
 - 9) кошти на розрахункових рахунках підприємств – 65 млн. грн.
- Визначте показник грошової маси. Відповідь обґрунтуйте.

Література:

1. Слободянюк Н.О. Конспект лекцій з дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» [Текст]: для студ. спец. 071 «Облік та оподаткування»; 073 «Менеджмент»; 075 «Маркетинг»; 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»; 292 «Міжнародні економічні відносини», ступінь бакалавр / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. фінансів і банківської справи; Н.О.Слободянюк – Кривий

Ріг: [ДонНУЕТ], 2017. – 300 с.

2. Зайцев О.В. Гроші та кредит. Лекційне викладення: навч. посіб. / О.В. Зайцев – Суми: Вид-во СумДУ, 2010. – 179 с. – Режим доступу: <http://fin.fem.sumdu.edu.ua/uk/moneycredit/>

3. Гроші та кредит: підручник. – 4-те вид., перероб. і доп. /М. І. Савлук, А.М. Мороз, І.М. Лазепко та ін.; за заг. ред. М.І.Савлука. – К.: КНЕУ, 2006. – 744 с.

4. Коваленко Д.І. Гроші та кредит: теорія і практика: Навч. посібник. 3-тє вид. допов. та перероб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 352 с.

5. Гроші та кредит: підручник. – 4-те вид., перероб. і доп. /М. І. Савлук, А.М. Мороз, І.М. Лазепко та ін.; за заг. ред. М.І.Савлука. – К.: КНЕУ, 2006 . – 744 с.

6. Долан Э. Дж., Кэмпбэлл К. Д., Кэмпбэлл Р. Дж. Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика. – М., 1996. – 448 с.

7. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/control/uk/index>

Тема 13. Грошовий ринок

Форми контролю: усне опитування, понятійний диктант, індивідуальне тестування.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1. У чому полягає суть грошового ринку?
2. Назвіть основні інститути грошового ринку.
3. Яка роль грошового ринку в економіці?
4. Назвіть елементи грошового ринку.
5. Дайте визначення облікового ринку.
6. Дайте характеристику цінним паперам, які перебувають в обігу на обліковому ринку.
7. Розкрийте мотиви і чинники попиту на гроші.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Головною функцією грошового ринку є

- A. балансування попиту та пропозиції грошей
- B. купівля валюти
- C. формування ринкового рівня процента
- D. усі відповіді правильні

2. Складова грошового обороту, яка є механізмом перерозподілу грошових коштів між секторами і суб'єктами економіки, – це

- A. ринок цінних паперів
- B. грошовий ринок
- C. валютний ринок
- D. ринок праці

3. Назвіть види фінансових посередників, які можуть діяти в секторі опосередкованого фінансування грошового ринку

- A. пенсійні фонди
- B. будівельні організації
- C. профспілкові комітети
- D. банки

4. Як називається запас грошей, який прагнуть мати у своєму розпорядженні економічні суб'єкти на певний момент

- A. пропозиція грошей
- B. грошова база
- C. кредит
- D. попит на гроші

5. Як називається певний запас грошей, який на даний час є вільним в усіх економічних суб'єктів та може бути спрямований в оборот

- A. пропозиція грошей
- B. грошова база
- C. кредит
- D. попит на гроші

6. За інституційними ознаками грошових потоків у складі грошового ринку можна виокремити

- A. фондовий ринок, ринок банківських кредитів, ринок цінних паперів
- B. фондовий ринок, ринок банківських кредитів, ринок послуг небанківських фінансово-кредитних установ
- C. фондовий ринок, ринок позичкових зобов'язань, ринок цінних паперів
- D. валютний ринок, ринок позичкових зобов'язань, ринок цінних паперів

7. На якому з видів ринків купуються грошові кошти на короткий строк (до одного року)

- A. на ринку капіталів
- B. на ринку грошей
- C. на ринку позичкових зобов'язань

D. на ринку цінних паперів

8. На якому з видів ринків купуються грошові кошти на тривалий строк (більше одного року)

A. на ринку капіталів

B. на ринку грошей

C. на ринку позичкових зобов'язань

D. на ринку цінних паперів

9. Грошова база складається

A. з різниці готівки в обігу та готівки в резервах комерційних банків

B. з обсягу готівки і депозитів

C. із суми готівки в обігу, готівки в сейфах і резервів комерційних банків, що є на рахунку в ЦБ

D. всі відповіді вірні

10. Ціна грошей на грошовому ринку – це

A. плата, яку сплачує позичальник за користування грошима

B. кількість товарів, які можна придбати за одну грошову одиницю

C. процент

D. різниця між ставками позичкового і депозитного процента

4. Підготуйтеся до письмового опитування.

5. Підготуйтеся до презентації доповіді, використовуючи мультимедійне візуальне супроводження.

Література:

1. Слободянюк Н.О. Конспект лекцій з дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» [Текст]: для студ. спец. 071 «Облік та оподаткування»; 073 «Менеджмент»; 075 «Маркетинг»; 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»; 292 «Міжнародні економічні відносини», ступінь бакалавр / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. фінансів і банківської справи; Н.О.Слободянюк – Кривий Ріг: [ДонНУЕТ], 2017. – 300 с.

2. Зайцев О.В. Гроші та кредит. Лекційне викладення: навч. посіб. / О.В. Зайцев – Суми: Вид-во СумДУ, 2010. – 179 с. – Режим доступу: <http://fin.fem.sumdu.edu.ua/uk/moneycredit/>

3. Гроші та кредит: підручник. – 4-те вид., перероб. і доп. /М. І. Савлук, А.М. Мороз, І.М. Лазепко та ін.; за заг. ред. М.І.Савлука. – К.: КНЕУ, 2006. – 744 с.

4. Коваленко Д.І. Гроші та кредит: теорія і практика: Навч. посібник. 3-те вид. допов. та перероб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 352 с.

5. Гальчинський А. С. Теорія грошей: навч.-метод. посіб. – 4-те вид., змінене і доповн. – К.: Видавництво Соломії Павличко «ОСНОВИ», 2001. –

412 с.

6. Гроші та кредит: підручник. – 4-те вид., перероб. і доп. /М. І. Савлук, А.М. Мороз, І.М. Лазепко та ін.; за заг. ред. М.І.Савлука. – К.: КНЕУ, 2006. – 744 с.

7. Долан Э. Дж., Кэмпбэлл К. Д., Кэмпбэлл Р. Дж. Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика. – М., 1996. – 448 с.

Тема 14. Грошові системи

Методи контролю: усне та письмове опитування, письмове індивідуальне тестування, оцінювання доповіді.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1. У чому суть грошової системи, її призначення та місце в економічній системі?

2. Які основні типи грошових систем ви знаєте?

3. Які особливості процесу запровадження національної валюти України?

4. Місце і роль центрального банку в державному регулюванні грошової сфери.

5. У чому суть грошово-кредитної політики?

6. У чому полягає зміст операцій на відкритому ринку?

7. Як впливає облікова політика на грошову сферу?

8. Які основні джерела покриття дефіциту державного бюджету?

9. Сеньйораж і монетизація дефіциту державного бюджету.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Грошова система – це

А. види державних грошових знаків

В. форма організації грошового обігу

С. сукупність грошей у всіх функціях, які вони виконують

Д. сума всіх грошей, що обертаються в національній економіці

2. Елементами грошової системи є

А. найменування грошової одиниці, види грошових знаків

В. масштаб цін, купюрність грошових знаків

С. регламентація безготівкових грошових розрахунків

D. регламентація режиму банківського процента, регламентація готівкового грошового обороту

3. Органами, що регулюють грошовий оборот, є

- A. центральний банк
- B. Міністерство економіки
- C. Міністерство фінансів
- D. комерційні банки

4. Який тип грошової системи існував першим

- A. монометалізм
- B. паперово-грошова система
- C. біметалізм
- D. кредитно-грошова система

5. Держава ставить перед грошовою системою такі завдання

- A. забезпечити бездефіцитність державного бюджету
- B. не допускати знецінення грошової одиниці
- C. забезпечити розширення чи скорочення грошової маси в обігу залежно від потреб економіки
- D. мінімізувати витрати обігу всієї маси грошей

6. Які із зазначених економічних інститутів не є обов'язковими елементами грошової системи сучасної ринкової економіки

- A. порядок обміну національної валюти на іноземну
- B. умови безготівкового грошового обігу
- C. форми грошей
- D. умови обміну грошей на золото

7. Які елементи не належать до грошової системи:

- A. грошова одиниця країни;
- B. масштаб цін;
- C. регламентація безготівкового обігу;
- D. немає правильної відповіді?

8. Монометалізм – це:

- A. грошова система, за якої тільки один вид металу виконує роль грошей;
- B. еластичність грошового обігу;
- C. оптимальна структура виробництва;
- D. оперативне та ефективне регулювання грошової маси в країні відповідно до потреб грошового обігу.

9. Основні функції фіскально-бюджетної політики

- А. накопичення ресурсів для фінансування соціальних програм
- В. забезпечення грошима сфери обігу
- С. перерозподіл національного доходу
- Д. забезпечення сталості грошового обігу

10. Суб'єкти ГКП

- А. комерційні банки
- В. держава
- С. кредитні спілки
- Д. банківська система

4. Підготуйтеся до письмового опитування.

5. Підготуйтеся до презентації доповіді, використовуючи мультимедійне візуальне супроводження.

Література:

1. Слободянюк Н.О. Конспект лекцій з дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» [Текст]: для студ. спец. 071 «Облік та оподаткування»; 073 «Менеджмент»; 075 «Маркетинг»; 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»; 292 «Міжнародні економічні відносини», ступінь бакалавр / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. фінансів і банківської справи; Н.О.Слободянюк – Кривий Ріг: [ДонНУЕТ], 2017. – 300 с.

2. Зайцев О.В. Гроші та кредит. Лекційне викладення: навч. посіб. / О.В. Зайцев — Суми: Вид-во СумДУ, 2010. – 179 с. – Режим доступу: <http://fin.fem.sumdu.edu.ua/uk/moneycredit/>

3. Гроші та кредит: підручник. – 4-те вид., перероб. і доп. /М. І. Савлук, А.М. Мороз, І.М. Лазепко та ін.; за заг. ред. М.І.Савлука. — К.: КНЕУ, 2006. – 744 с.

4. Коваленко Д.І. Гроші та кредит: теорія і практика: Навч. посібник. 3-те вид. допов. та перероб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 352 с.

5. Гальчинський А. С. Теорія грошей: навч.-метод. посіб. – 4-те вид., змінене і доповн. – К.: Видавництво Соломії Павличко «ОСНОВИ», 2001. м 412 с.

6. Гроші і кредит: Підручник. Затверджено МОН / Колодізев О.М., Колесніченко В.Ф. – К., 2010. – 615 с.

7. Гроші та кредит: підручник. – 4-те вид., перероб. і доп. /М. І. Савлук, А.М. Мороз, І.М. Лазепко та ін.; за заг. ред. М.І.Савлука. – К.: КНЕУ, 2006. – 744 с.

8. Долан Э. Дж., Кэмпбэлл К. Д., Кэмпбэлл Р. Дж. Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика. – М., 1996. – 448 с.

Тема 15. Інфляція та грошові реформи

Форми контролю: усне опитування, індивідуальне тестування, практичні завдання.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1. Основні причини (фактори) інфляції, їхня класифікація.
2. Характеристика форм та видів інфляції.
3. Особливості інфляції на сучасному етапі.
4. Антиінфляційна політика: мета і форми проведення її.
5. Інфляційні процеси в економіці України на сучасному етапі.
6. Що таке «шокова терапія»? Наведіть приклади.
7. Сутність грошових реформ.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Інфляція витрат зумовлена

- A. зростанням споживчих витрат
- B. зростанням інвестиційних витрат
- C. зростанням собівартості продукції
- D. зростанням сукупних витрат

2. Інфляційний розрив зумовлюється

- A. зростанням сукупного попиту в умовах неповної зайнятості
- B. зростанням сукупного попиту в умовах, які наближаються до повної зайнятості
- C. зростанням сукупного попиту в умовах повної зайнятості
- D. усі відповіді правильні

3. Безпосередній вплив на пропозицію грошей мають

- A. ЦБ
- B. комерційні банки
- C. уряд
- D. рахункова палата України

4. Інфляція витрат обумовлена

- A. зростанням споживчих витрат
- B. зростанням інвестиційних витрат
- C. зростанням собівартості продукції
- D. зростанням сукупних витрат

5. Інфляційний розрив обумовлюється

- A. зростанням сукупного попиту в умовах неповної зайнятості
- B. зростанням сукупного попиту в умовах, які наближаються до повної зайнятості
- C. зростанням сукупного попиту в умовах повної зайнятості
- D. усі відповіді правильні

6. Більша крутизна кривої Філіпса у довгостроковому періоді порівняно з короткостроковим свідчить про те, що

- A. у короткостроковому періоді спостерігається більш тісний зв'язок інфляції та безробіття
- B. у короткостроковому періоді відсутній зв'язок інфляції та безробіття
- C. зв'язок між інфляцією та безробіттям існує лише у довгостроковому періоді
- D. у довгостроковому періоді відсутній зв'язок рівня ставки процента і безробіття

7. Згідно з поглядами Мілтона Фрідмена

- A. у короткостроковому періоді відсутній зв'язок між рівнем ставки процента та інвестиційними витратами
- B. зростання грошової пропозиції не викликає інфляції
- C. зв'язок між рівнем інфляції та безробіттям у довгостроковому періоді відсутній
- D. фіскальна політика впливає на економіку відчутніше, ніж кредитно-грошова політика

8. Інфляцію, яка викликана надлишковим попитом, можна проілюструвати

- A. зрушенням кривої сукупної пропозиції вліво
- B. зрушенням кривої сукупного попиту вліво
- C. зрушенням кривої сукупного попиту вправо
- D. зрушенням кривої сукупної пропозиції вправо

9. Яка з величин найбільш сприяє інфляції пропозиції

- A. споживання
- B. інвестиції
- C. податки
- D. державні витрати

10. У період прискореної інфляції процентна ставка

- A. зростає, бо ціна грошей знижується
- B. знижується, тому що знижується ціна грошей
- C. не змінюється

Д. зростає, бо знижується рівень зайнятості

4. Завдання:

4.1. Відомо, що інфляція становить 7 % на місяць. Розрахуйте, яку частину зарплати в середньому «з'їдає» інфляція за умов затримки заробітної плати на п'ятнадцять днів. Відповідь обґрунтуйте.

4.2. Номінальний ВВП збільшився з 620 млрд.грн. до 750 млрд.грн., а дефлятор ВВП – із 125% до 140%. Обґрунтуйте, що відбудеться з реальним ВВП.

Література:

1. Слободянюк Н.О. Конспект лекцій з дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» [Текст]: для студ. спец. 071 «Облік та оподаткування»; 073 «Менеджмент»; 075 «Маркетинг»; 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»; 292 «Міжнародні економічні відносини», ступінь бакалавр / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. фінансів і банківської справи; Н.О.Слободянюк – Кривий Ріг: [ДонНУЕТ], 2017. – 300 с.

2. Зайцев О.В. Гроші та кредит. Лекційне викладення: навч. посіб. / О.В. Зайцев – Суми: Вид-во СумДУ, 2010. – 179 с. – Режим доступу: <http://fin.fem.sumdu.edu.ua/uk/moneycredit/>

3. Гроші та кредит: підручник. – 4-те вид., перероб. і доп. /М. І. Савлук, А.М. Мороз, І.М. Лазепко та ін.; за заг. ред. М.І.Савлука. – К.: КНЕУ, 2006. – 744 с.

4. Коваленко Д.І. Гроші та кредит: теорія і практика: Навч. посібник. 3-тє вид. допов. та перероб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 352 с.

5. Гальчинський А. С. Теорія грошей: навч.-метод. посіб. – 4-те вид., змінене і доповн. – К.: Видавництво Соломії Павличко «ОСНОВИ», 2001. – 412 с.

8. Долан Э. Дж., Кэмпбэлл К. Д., Кэмпбэлл Р. Дж. Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика. – М., 1996. – 448 с.

9. Державна служба статистики України. – Офіційний сайт. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

10. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/control/uk/index>

Тема 16. Валютні відносини та валютні системи

Форми контролю: усне опитування, індивідуальне тестування, практичні завдання.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1. Що таке валютна система?
2. Охарактеризуйте складові елементи національної валютної системи.
3. Що таке конвертованість національної валюти?
4. Що таке валютний курс? Назвіть види валютних курсів.
5. У чому зміст і принципи функціонування Бретон-Вудської валютної системи?

6. Назвіть види та охарактеризуйте валюти за ступенем конвертованості.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Валютні операції означають

A. будь-які платежі, пов'язані з переміщенням валютних цінностей між суб'єктами валютного ринку

B. страхування валютних ризиків

C. забезпечення умов та механізм для реалізації валютної політики держави

D. забезпечення прибутку учасниками валютних відносин

2. За механізмом здійснення операцій виділяють такі валютні операції

A. спот

B. форвардні

C. ф'ючерсні

D. опціонні

3. Суб'єктами валютного ринку є

A. хеджери, які здійснюють операції на валютному ринку для захисту від несприятливої зміни валютного курсу

B. підприємці, які купують і продають валюту для забезпечення своєї комерційної діяльності

C. інвестори, які вкладають капітал у валютні цінності з метою одержання процентного доходу

D. усі відповіді правильні

4. Чим відрізняються валютний курс від паритету купівельної спроможності відповідних валют

A. нічим

B. купівельна спроможність валют кількісно вища від курсу валют

C. паритет є стабільним, а валютний курс постійно коливається

D. паритет є економічною основою, навколо якої коливається валютний курс

5. Зниження курсу національної валюти називається

- A. ревальвація
- B. конвертація
- C. девальвація
- D. деномінація

6. Як відобразиться на зовнішній торгівлі країни зростання курсу її національної валюти

- A. зростуть експорт та імпорт
- B. знизиться експорт та імпорт
- C. зросте експорт, знизиться імпорт
- D. знизиться експорт, зросте імпорт

7. Якщо при фіксованих валютних курсах рівень інфляції в Україні виявиться вищим, ніж в інших країнах, то

- A. український експорт знизиться, а імпорт зросте
- B. український експорт зросте, а імпорт знизиться
- C. український експорт та імпорт знизяться
- D. український експорт та імпорт знизяться

8. Дефіцит платіжного балансу

- A. не змінює грошової бази
- B. не впливає на кількість грошей в обігу
- C. зменшує кількість грошей у країні
- D. збільшує кількість грошей у країні

9. Активне сальдо платіжного балансу збільшиться, якщо в країні

- A. знизяться реальні ставки процента
- B. зростуть темпи економічного зростання
- C. зростуть темпи інфляції
- D. нічого з перерахованого не відбудеться

10. Співвідношення між двома валютами, яке виникає відносно третьої валюти, має назву

- A. валютний курс
- B. крос-курс
- C. валютний паритет
- D. конвертованість

4. Завдання:

4.1. Компанія згідно до офіційного курсу НБУ, встановила наступний курс доллара США: купівля – 23,5 грн., продаж – 25,0. Розрахуйте скільки гривень можна одержати за 950 доларів 50 центів та скільки доларів можна купити за 27 тис. грн.

4.2. З'ясуйте яким буде курс євро до фунта стерлінгів, якщо відомі наступні дані: 1 USD = 0,85 EUR; 1 USD = 0,70 GBP.

4.3. Торгівельна фірма згідно до контракту повинна отримати валютну виручку у розмірі 64000 GBP. Однак вона повинна сплатити одному із своїх постачальників за імпортом контрактом 28000 USD, але польським злотим (PLN). Визначте фінансовий результат фірми в гривнях після завершення розрахунків по контрактах, якщо відомо: 1 PLN = 8,0 UAH, 1 USD = 29,0 UAH; 1 USD = 0,85 GBP

Література:

1. Слободянюк Н.О. Конспект лекцій з дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» [Текст]: для студ. спец. 071 «Облік та оподаткування»; 073 «Менеджмент»; 075 «Маркетинг»; 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»; 292 «Міжнародні економічні відносини», ступінь бакалавр / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. фінансів і банківської справи; Н.О.Слободянюк – Кривий Ріг: [ДонНУЕТ], 2017. – 300 с.

2. Зайцев О.В. Гроші та кредит. Лекційне викладення: навч. посіб. / О.В. Зайцев — Суми: Вид-во СумДУ, 2010. — 179 с. — Режим доступу: <http://fin.fem.sumdu.edu.ua/uk/moneycredit/>

3. Коваленко Д.І. Гроші та кредит: теорія і практика: Навч. посібник. 3-тє вид. допов. та перероб. — К.: Центр учбової літератури, 2011. — 352 с.

4. Долан Э. Дж., Кэмпбэлл К. Д., Кэмпбэлл Р. Дж. Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика. — М., 1996. — 448 с.

5. Деньги, кредит, банки: учебник для студ. вузов, обуч. по экон. спец. / Под ред. О. И. Лаврушина.— 2-е изд., перераб. и дополн. — М.: Финансы и статистика, 2000. — 464 с.

6. Державна служба статистики України. — Офіційний сайт. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

7. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс] — Режим доступу: <https://bank.gov.ua/control/uk/index>

8. Матеріали офіційного сайту Міністерства фінансів України / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>

Тема 17. Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм

Методи контролю: усне та письмове опитування, письмове індивідуальне тестування, оцінювання доповіді.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1. Охарактеризуйте ранню кількісну теорію грошей.
2. Проаналізуйте рівняння обміну І. Фішера.
3. Порівняйте рівняння обміну Фішера з кембріджським рівнянням.
4. У чому новизна підходу Дж. М. Кейнса до аналізу грошей?
5. У чому полягають подібність і відмінність в аналізі грошей Кейнса і Фрідмена?
6. Які основні риси ранньої металістичної теорії грошей, в чому її помилки?

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Теорія, яка проголошує гроші як абстрактні рахункові одиниці, ототожнює грошовий обіг з товарним обміном, ціни змінюються пропорційно зміні кількості грошей, в обігу перебувають усі гроші, вартість грошей визначається в процесі обміну, називається теорією

- A. трудової вартості
- B. маржиналізму
- C. кількісною
- D. номіналістичною

2. «Трансакційна версія» кількісної теорії грошей ґрунтується на

- A. рівнянні А. Пігу
- B. «рівнянні обміну»
- C. рівнянні І. Фішера
- D. рівнянні Дж. Кейнса

3. Представники металістичної теорії грошей ототожнюють грошовий обіг з

- A. золотом та сріблом
- B. паперовими грошима
- C. кредитними грошима
- D. «квазі-грошима»

4. Прихильниками металістичної теорії є

- A. У. Стаффорд
- B. Т. Мен
- C. А. Монкретьєн
- D. К.Маркс

5. Правило «монетаристів» стверджує, що пропозиція грошей має зростати темпами, що відповідають

- A. темпові зростання цін
- B. темпові зростання рівня відсоткової ставки
- C. темпові зростання швидкості обігу грошей
- D. потенційному темпові зростання реального ВВП

6. Математичне обґрунтування постулатів класичної кількісної теорії зробив

- A. Д. Юм
- B. І. Фішер
- C. М. Фрідман
- D. М. Кейнс

7. Туган-Барановський М. І. вперше довів, що вплив кількості грошей на ціни товарів здійснюється

- A. через зміну суспільного попиту на товари
- B. через зміну дисконтного процента
- C. через зміну інфляційних очікувань
- D. за всіма трьома напрямками

8. Економісти кейнсіанської школи вважають, що грошово-кредитна політика повинна використовуватись в першу чергу для

- A. фінансування дефіциту державного бюджету
- B. контролю за динамікою процентної ставки
- C. контролю за динамікою грошової пропозиції
- D. сприяти стабілізації банківської системи

9. Стабілізація ринкової економіки, за думкою монетаристів, потребує

- A. встановлення контролю за цінами
- B. проведення дискреційної фіскальної політики
- C. проведення дискреційної монетарної політики
- D. реалізацію монетарного правила

10. Хто автор формули $M = k \cdot P \cdot T$

- A. А.Пігу
- B. І.Фішер
- C. К.Маркс

Д. Д.Юм

4. Підготуйтеся до письмового опитування.

5. Підготуйтеся до презентації доповіді, використовуючи мультимедійне візуальне супроводження.

Література:

1. Слободянюк Н.О. Конспект лекцій з дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» [Текст]: для студ. спец. 071 «Облік та оподаткування»; 073 «Менеджмент»; 075 «Маркетинг»; 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»; 292 «Міжнародні економічні відносини», ступінь бакалавр / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. фінансів і банківської справи; Н.О.Слободянюк – Кривий Ріг: [ДонНУЕТ], 2017. – 300 с.

2. Гроші та кредит: підручник. – 4-те вид., перероб. і доп. /М. І. Савлук, А.М. Мороз, І.М. Лазепко та ін.; за заг. ред. М.І.Савлука. – К.: КНЕУ, 2006. – 44 с.

3. Коваленко Д.І. Гроші та кредит: теорія і практика: Навч. посібник. 3-тє вид. допов. та перероб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 352 с.

4. Гальчинський А. С. Теорія грошей: навч.-метод. посіб. – 4-те вид., змінене і доповн. – К.: Видавництво Соломії Павличко «ОСНОВИ», 2001. – 412 с.

5. Гроші та кредит: підручник. – 4-те вид., перероб. і доп. /М. І. Савлук, А.М. Мороз, І.М. Лазепко та ін.; за заг. ред. М.І.Савлука. – К.: КНЕУ, 2006. – 744 с.

6. Долан Э. Дж., Кэмпбэлл К. Д., Кэмпбэлл Р. Дж. Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика. – М., 1996. – 448 с.

Тема 18. Кредит у ринковій економіці

Форми контролю: усне опитування, індивідуальне тестування, практичні завдання.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1. Які фактори зумовлюють необхідність кредиту?
2. Що таке кредит?
3. Охарактеризуйте суб'єктів кредитних відносин.
4. Назвіть функції кредиту та їх особливості.
5. Назвіть види забезпечення кредитів.

6. Сутність меж кредиту та їхні види.
 7. Що таке кредитоспроможність клієнта? Від яких факторів вона залежить?

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Кредит надається на принципах

- A. повернення
- B. платності
- C. строковості
- D. безстроковості

2. Суть натуралістичної теорії кредиту вичерпується такими положеннями

- A. об'єктом кредиту стає тимчасово вільний капітал у вигляді натурально-речових благ які можуть бути позичені одним економічним агентом іншому
- B. банки – це не посередники в кредиті, а творці капіталу
- C. банки виступають лише як посередники в кредиті
- D. кредит, як і гроші, є безпосередньо капіталом

3. Іпотечний кредит – це

- A. кредит під заставу цінних паперів
- B. кредит під заставу нерухомості
- C. кредит під заставу товару
- D. землі

4. Що є джерелом сплати позикового відсотка

- A. позиковий капітал
- B. дохід кредитора
- C. дохід на позиковий капітал
- D. прибуток позичальника

5. Формами забезпечення кредитів можуть бути

- A. застава рухомого та нерухомого майна
- B. цінні папери
- C. гарантія й поручництво
- D. усі відповіді правильні

6. Що є джерелом сплати позикового відсотка

- A. позиковий капітал
- B. дохід кредитора
- C. дохід на позиковий капітал
- D. прибуток позичальника

7. Розрізняють такі види процентних ставок

- A. тимчасові
- B. реальні
- C. номінальні
- D. коригуючі

8. Базова (облікова) ставка процента в Україні визначається

- A. Міністерством фінансів України
- B. комерційними банками
- C. центральним банком
- D. грошовим ринком

9. Позичковий процент сприяє

- A. збільшенню обсягів наданих кредитів
- B. зміцненню господарського розрахунку
- C. зменшенню собівартості продукції
- D. збільшенню отриманого прибутку

10. Мікроекономічні чинники, що не впливають на розмір процентної ставки

- A. розмір кредиту
- B. попит і пропозиція на кредитному ринку
- C. рівень ризику
- D. термін кредиту

4. Завдання:

4.1. Клієнт вирішив розмістити в банк вклад у розмірі 15500 грн. Визначте, яку суму отримає вкладник через 5 роки, якщо відсоткова ставка складає 11% в рік. (За простими відсотками).

4.2. Клієнт поклав на депозит \$7200 під 7% річних на 10 років. Яка сума акумулюється наприкінці 10-го року при річній капіталізації та на скільки зросте сума? (За складними відсотками).

4.3. Вкладник вклав 23000 грн під 9% річних при умові нарахування складних процентів щокварталу. Яку суму він отримає через 6 років?

4.4. Клієнт отримав кредит в розмірі 5000 грн. 12.07. поточного року з терміном погашення 23.11. поточного року за ставкою 17% річних. Визначте суму нарахованих процентів за англійським методом.

Література:

1. Слободянюк Н.О. Конспект лекцій з дисципліни «Фінанси, гроші та

кредит» [Текст]: для студ. спец. 071 «Облік та оподаткування»; 073 «Менеджмент»; 075 «Маркетинг»; 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»; 292 «Міжнародні економічні відносини», ступінь бакалавр / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. фінансів і банківської справи; Н.О.Слободянюк – Кривий Ріг: [ДонНУЕТ], 2017. – 300 с.

2. Гроші та кредит: підручник. — 4-те вид., перероб. і доп. /М. І. Савлук, А.М. Мороз, І.М. Лазепко та ін.; за заг. ред. М.І.Савлука. — К.: КНЕУ, 2006.—744 с.

3. Коваленко Д.І. Гроші та кредит: теорія і практика: Навч. посібник. 3-тє вид. допов. та перероб. — К.: Центр учбової літератури, 2011. — 352 с.

4. Гальчинський А. С. Теорія грошей: навч.-метод. посіб. — 4-те вид., змінене і доповн. — К.: Видавництво Соломії Павличко «ОСНОВИ», 2001. — 412с.

5. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/control/uk/index>

6. Матеріали офіційного сайту Міністерства фінансів України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>

7. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 року № 2121-III // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2121-14/page>

8. Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.1999 року № 679-XIV // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14>

Тема 19. Кредитні системи

Форми контролю: усне опитування, індивідуальне тестування, практичні завдання.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1. Що таке кредитна система? У чому полягає її необхідність?
2. Які причини виникнення банків?
3. За якими принципами будується дворівнева банківська система?
4. Яка структура сучасної банківської системи, які основні ланки її утворюють?
5. Яку роль відіграє центральний банк в економіці країни?
6. Який механізм реалізації грошово-кредитної політики центрального банку?

7. Які функції виконують комерційні банки?
 8. Яка структура сучасного комерційного банку?

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Факторинг – це

- A. купівля банком у клієнта права на вимогу боргу
 B. діяльність комерційного банку за дорученням
 C. посередництво в одержанні клієнтом боргу
 D. здача в оренду на тривалий строк предметів довгострокового користування

2. Інвестиційні компанії – це

- A. компанії, які інвестують кошти в устаткування, будівлі, споруди
 B. фінансові посередники, що спеціалізуються на купівлі у фірм права на вимогу боргу
 C. фінансові посередники, що спеціалізуються на придбанні предметів тривалого користування та передачі їх в оренду
 D. фінансові посередники, які акумулюють грошові кошти дрібних приватних інвесторів шляхом випуску власних цінних паперів, а потім розміщують їх в акції інших корпорацій та в державні цінні папери

3. Діяльність щодо продажу паїв своїм членам, стягування з них спеціальних внесків, одержання позичок у банках, одержання доходів від поточної діяльності ведуть

- A. інвестиційні фірми
 B. кредитні спілки
 C. факторингові компанії
 D. фінансові компанії

4. Страховий платіж – це

- A. плата за страхування, яку страхувальник зобов'язаний внести страховикові згідно з договором
 B. ставка страхового внеску з одиниці страхової суми за визначений період страхування
 C. грошова сума, яка виплачується страховиком відповідно до умов договору страхування при настанні страхового випадку
 D. грошова сума, яка виплачується страховиком за умови майнового страхування і страхування відповідальності в разі настання страхового випадку

5. Основні операції, які виконують кредитні спілки

- A. лізинг
 B. короткострокове кредитування їхніх учасників

- C. переказ грошей
- D. обслуговування рахунків громадян України

6. Не можуть бути об'єктами лізингу

- A. нерухоме і рухоме майно
- B. продукція підприємства
- C. земельні ділянки та інші природні об'єкти
- D. транспортні засоби

7. Грошово-кредитна політика – це

- A. сукупність заходів центробанку, спрямованих на регулювання попиту на гроші
- B. сукупність заходів уряду, спрямованих на регулювання грошового ринку
- C. сукупність заходів монетарної влади, спрямованих на регулювання пропозиції грошей
- D. всі відповіді вірні

8. Якщо центральний банк прагне збільшити масу грошей в обігу, то в політиці відкритого ринку він буде

- A. надавати ломбардні позики
- B. купувати валюту; продавати валюту
- C. купувати облігації внутрішньої державної позики
- D. вірні відповіді A і C

9. Функції банківської системи

- A. контрольна
- B. стабілізаційна
- C. трансформаційна
- D. вірні відповіді B і C

10. Проблеми банківської системи України

- A. нераціональна територіальна структура
- B. низький рівень капіталізації банків
- C. втручання НБУ в управління слабкими банками
- D. всі відповіді вірні

4. Завдання:

4.1. Кредитне товариство «Capital» нараховує щоквартально відсотки по депозиту, розміром 80 000 тис. грн за ставкою 11,5%, причому виплата відсотків та суми депозиту передбачається наприкінці терміну дії депозитної угоди. Розрахуйте вартість депозиту при його закритті через 5,5 роки.

Література:

1. Слободянюк Н.О. Конспект лекцій з дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» [Текст]: для студ. спец. 071 «Облік та оподаткування»; 073 «Менеджмент»; 075 «Маркетинг»; 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»; 292 «Міжнародні економічні відносини», ступінь бакалавр / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. фінансів і банківської справи; Н.О.Слободянюк – Кривий Ріг: [ДонНУЕТ], 2017. – 300 с.

2. Зайцев О.В. Гроші та кредит. Лекційне викладення: навч. посіб. / О.В. Зайцев – Суми: Вид-во СумДУ, 2010. – 179 с. – Режим доступу: <http://fin.fem.sumdu.edu.ua/uk/moneycredit/>

3. Гроші та кредит: підручник. — 4-те вид., перероб. і доп. /М. І. Савлук, А.М. Мороз, І.М. Лазепко та ін.; за заг. ред. М.І.Савлука. – К.: КНЕУ, 2006. – 744 с.

4. Коваленко Д.І. Гроші та кредит: теорія і практика: Навч. посібник. 3-те вид. допов. та перероб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 352 с.

5. Гальчинський А. С. Теорія грошей: навч.-метод. посіб. — 4-те вид., змінене і доповн. – К.: Видавництво Соломії Павличко «ОСНОВИ», 2001. – 412 с.

6. Деньги. Кредит. Банки: учебник для вузов / Е.Ф. Жуков, Л.М. Максимова, А.В. Печникова и др.; под ред. проф. Е.Ф. Жукова. – М.: ЮНИТИ, 2001. – 622 с.

7. Гроші, банки та кредит: у схемах і коментаріях: Навч. посіб. / За ред. Б. Л.Луціва. –Тернопіль: Карт-бланш, 2000. – 225 с.

Тема 20. Центральний банк та його роль в економіці

Методи контролю: усне та письмове опитування, письмове індивідуальне тестування, оцінювання доповіді.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1. Як виникли центральні банки?
2. Які завдання виконують центральні банки?
3. Назвіть функції центральних банків.
4. Назвіть особливості грошово-кредитної політики України

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Як потрібно змінити норму обов'язкових резервів, якщо необхідно зменшити масу грошей в обігу

- A. підвищити
- B. знизити
- C. залишити незмінною
- D. спочатку підвищити, а потім знизити

2. У чому полягає головне завдання діяльності центрального банку

- A. забезпечення сталості національних грошей
- B. обслуговування комерційних банків
- C. обслуговування уряду
- D. контроль та регулювання стану грошового ринку

3. Термін «операції на відкритому ринку» означає

- A. діяльність центрального банку з надання кредитів комерційним банкам
- B. діяльність центрального банку зі зміни загальної величини поточних рахунків банку
- C. діяльність центрального банку з купівлі або продажу державних цінних паперів
- D. діяльність центрального банку з рефінансування комерційних векселів

4. Якщо центральний банк підвищує облікову ставку, то це спрямовано на

- A. зниження загальної величини резервів банків
- B. збільшення загальної величини резервів банків
- C. стимулювання зростання накопичень населення
- D. сприяння зростанню кредитів, які надаються центральним банком

5. Зниження облікової ставки як інструменту грошово-кредитної політики призводить до обмеження ефекту, тому що

- A. центральний банк не має права змінювати облікову ставку в значних розміра
- B. центральний банк не може прямо впливати на обсяг кредитів, які надають комерційні банки
- C. воно призводить до знищення курсу акцій та облігацій
- D. воно компенсується збільшенням резервів комерційних банків

6. Яка з перелічених операцій зменшить кількість грошей в обігу

- A. центральний банк зменшує норму обов'язкових резервів
- B. центральний банк скуповує облігації (держави) у населення та банків
- C. центральний банк знижує облікову ставку
- D. центральний банк продає облігації комерційним банкам

7. Якщо центральний банк намагається збільшити об'єм ВВП, то які заходи він не повинен здійснювати

- A. збільшити банківські резерви
- B. збільшити грошові засоби на поточних рахунках
- C. збільшити процентні ставки за надання кредитів
- D. збільшити доступність кредитів

8. На величину якого з елементів ВВП найбільш впливають зміни в рівні процента

- A. споживчі витрати
- B. державні витрати
- C. інвестиції
- D. чистий імпорт

9. До яких наслідків призведе систематична купівля центральним банком державних цінних паперів на первинному ринку

- A. до зміцнення державних фінансів
- B. до оздоровлення національних грошей
- C. до послаблення банківської системи і ролі банків у кредитуванні економіки
- D. до зниження темпів інфляції

10. Організаційна сукупність різних видів банків у їх взаємозв'язку, яка існує в тій чи іншій країні у цілком визначений історичний період

- A. СКФІ
- B. кредитна система
- C. банківська система
- D. об'єднання банків

4. Підготуйтеся до письмового опитування.

5. Підготуйтеся до презентації доповіді, використовуючи мультимедійне візуальне супроводження.

Література:

1. Слободянюк Н.О. Конспект лекцій з дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» [Текст]: для студ. спец. 071 «Облік та оподаткування»; 073 «Менеджмент»; 075 «Маркетинг»; 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»; 292 «Міжнародні економічні відносини», ступінь бакалавр / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. фінансів і банківської справи; Н.О.Слободянюк – Кривий Ріг: [ДонНУЕТ], 2017. – 300 с.

2. Гроші та кредит: підручник. – 4-те вид., перероб. і доп. /М. І. Савлук, А.М. Мороз, І.М. Лазепко та ін.; за заг. ред. М.І. Савлука. – К.: КНЕУ, 2006. – 744 с.

3. Коваленко Д.І. Гроші та кредит: теорія і практика: Навч. посібник. 3-тє вид. допов. та перероб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 352 с.
4. Гальчинський А. С. Теорія грошей: навч.-метод. посіб. – 4-те вид., змінєне і доповн. – К.: Видавництво Соломії Павличко «ОСНОВИ», 2001. – 412 с.
5. Гроші та кредит: підручник. – 4-те вид., перероб. і доп. /М. І. Савлук, А.М. Мороз, І.М. Лазєпко та ін.; за заг. ред. М.І.Савлука. – К.: КНЕУ, 2006. – 744 с.
6. Долан Э. Дж., Кэмпбэлл К. Д., Кэмпбэлл Р. Дж. Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика. – М., 1996. – 448 с.

Тема 21. Банківські установи як основна ланка кредитної системи

Форми контролю: усне опитування, індивідуальне тестування, практичні завдання.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорєння теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1. Що таке комерційний банк?
2. Класифікація комерційних банків.
3. Охарактеризуйте категорію «банківські ресурси».
4. Чому банківські ресурси називають банківським капіталом?
5. Охарактеризуйте всі види банківських операцій.
6. Ліквідність банківських активів та його групи.
7. Прибутковість банку та показники її вимірювання.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Купівля банком у клієнта права на вимогу боргу (без права зворотної вимоги до клієнта) – це

- A. лізингова операція
- B. інвестиційна операція
- C. факторинг
- D. овердрафт

2. Залежно від організаційної форми комерційний банк може бути

- A. приватним
- B. державним
- C. акціонерним
- D. кооперативним

3. До зовнішніх ризиків належать такі

- A. ризик країни
- B. ризик продавця
- C. ризик покупця
- D. правовий ризик

4. До ризиків, які піддаються кількісному оцінюванню, зараховують

- A. репутації фірми
- B. юридичний
- C. ринковий
- D. операційно-технологічний

5. Причини порушення ліквідності КБ

- A. різкі зміни облікової ставки ЦБ
- B. форс-мажорні обставини
- C. порушення збалансованості активів і пасивів банку
- D. мала капіталізація банку

6. Основні джерела інформації про стійкість банку

- A. статистичний звіт
- B. звіт про фінансові результати
- C. звіт про прибутки і збитки
- D. баланс

7. Комерційний банк може активно випускати в обіг безготівкові гроші в межах

- A. грошей Національного банку, які перебувають у його розпорядженні
- B. своїх внесків
- C. свого касового резерву
- D. свого надлишкового резерву

8. Ліквідність банківських активів – це

- A. це здатність банку вчасно і без втрат перетворювати зайняті активи в готівку
- B. прибуток нерозподілений
- C. активні і пасивні банківські операції
- D. відношення маси прибутку до витрат банку

9. Яке з визначень не відноситься до банків

- A. фінансові установи, які надають послуги суб'єктам господарювання у сфері грошового обігу
- B. кредитні установи, функціями яких є кредитування суб'єктів господарської діяльності та громадян за рахунок коштів клієнтів, касове та

розрахункове обслуговування, виконання валютних та інших операцій

С. організації, які купують дебіторську заборгованість клієнтів, пов'язану з постачанням товарів або наданням послуг

Д. всі відповіді вірні

10. Державний банк-це

А. банк, 90% статутного капіталу якого належить державі

В. банк, 100% акціонерного капіталу якого належать державі

С. банк, 50% акціонерного капіталу якого належать акціонерним товариствам

Д. всі відповіді вірні

4. Завдання:

4.1. 1 січня 2019 року клієнт поклав 15000 грн на банківський рахунок під 8 річних відсотків та за умовою, що відсоток на відсоток не нараховується. Яка сума буде на цьому рахунку 1 січня 2022 року, якщо банк проводить компаундинг відсотка щорічно?

4.2. Яку суму грошей необхідно покласти на 6-місячний депозит, щоб отримати наприкінці терміну розміщення 5000 грн при ставці 10% річних та за умовою, що відсоток на відсоток не нараховується?

Література:

1. Слободянюк Н.О. Конспект лекцій з дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» [Текст]: для студ. спец. 071 «Облік та оподаткування»; 073 «Менеджмент»; 075 «Маркетинг»; 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»; 292 «Міжнародні економічні відносини», ступінь бакалавр / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. фінансів і банківської справи; Н.О.Слободянюк – Кривий Ріг: [ДонНУЕТ], 2017. – 300 с.

2. Гроші та кредит: підручник. – 4-те вид., перероб. і доп. /М. І. Савлук, А.М. Мороз, І.М. Лазепко та ін.; за заг. ред. М.І.Савлука. – К.: КНЕУ, 2006. – 744 с.

3. Коваленко Д.І. Гроші та кредит: теорія і практика: Навч. посібник. 3-тє вид. допов. та перероб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 352 с.

4. Гроші та кредит: підручник. – 4-те вид., перероб. і доп. /М. І. Савлук, А.М. Мороз, І.М. Лазепко та ін.; за заг. ред. М.І.Савлука. – К.: КНЕУ, 2006. – 744 с.

Тема 22. Спеціалізовані кредитно-фінансові установи

Методи контролю: усне та письмове опитування, письмове індивідуальне тестування, оцінювання доповіді.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

1. Види фінансових посередників
2. Перелік проблем макро- і мікрорівня, які вирішують фінансові посередники
3. Відмінності між банківськими і небанківськими фінансовими посередниками.
4. Особливості функціонування страхового ринку України.
5. Сучасний стан розвитку банківського сектору України.
6. Специфіка діяльності інвестиційно-фінансових установ України.
7. Тенденції розвитку фондового ринку України.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Назвіть зайвий елемент у СКФІ

- A. страхові компанії
- B. пенсійні фонди
- C. лізингові компанії
- D. поштово-ощадні установи

2. Назвіть інститути, визначальною рисою яких є акумулювання і постачання довгострокових капіталів на фінансовому ринку

- A. комерційні банки
- B. пенсійні банки
- C. емісійні банки
- D. фінансові компанії

3. Назвіть головний критерій, який лежить в основі поділу фінансових посередників на банки і на небанківські фінансово-кредитні установи

A. банки мають право приймати кошти на поточні рахунки, а небанківські установи – не мають

B. банки мають право надавати клієнтам короткострокові позички, а небанківські установи – інвестувати кошти в цінні папери

С. банки мають можливість збільшувати пропозицію грошей через грошово-кредитний мультиплікатор, а небанківські установи такої можливості не мають

Д. всі відповіді вірні

4. Спеціалізованими банками є фінансові установи, які

А. належать до парабанківської системи

В. діяльність яких зконцентрована на певних сферах економіки чи на певних видах операцій

С. займаються прийомом депозитів

Д. контролюються спеціальними державними органами

5. Акумуляцією заощаджень своїх членів та взаємним кредитуванням займаються

А. універсальні банки

В. страхові та пенсійні товариства

С. ощадні банки

Д. кредитні спілки

6. Яка з наведених ознак не є характерною для небанківських фінансово-кредитних установ

А. прийом депозитів

В. надання кредитів

С. розрахунково-касове обслуговування

Д. обов'язкові резерви у центральному банку

7. Основним джерелом фінансування для нефінансових інститутів виступають

А. банківські кредити

В. облігації

С. акції

Д. усі відповіді вірні

8. Джерела фінансових ресурсів ощадних і кредитних асоціацій

А. депозити

В. страхові внески

С. акції

Д. інвестиційні сертифікат

9. Спеціальне право запозичення — це

А. будь-яка конвертована валюта, депонована в закордонному банку

В. міжнародна рахункова грошова одиниця, що емітується МВФ

С. валюта країн Європейського Союзу, що включає німецьку марку, голландський гульден, австрійський шилінг, бельгійський франк, французький франк

Д. валюта, в якій центральні банки країн накопичують та зберігають резерви коштів для міжнародних розрахунків (долар США, фунт стерлінгів)

10. Формування системи довгострокових цілей фінансової діяльності і вибір найбільш ефективних шляхів їхнього досягнення – це

- А. фінансова тактика
- В. фінансова стратегія
- С. фінансовий план
- Д. фінансовий інжиніринг

4. Підготуйтеся до письмового опитування.

5. Підготуйтеся до презентації доповіді, використовуючи мультимедійне візуальне супроводження.

Література:

1. Слободянюк Н.О. Конспект лекцій з дисципліни «Фінанси, гроші та кредит» [Текст]: для студ. спец. 071 «Облік та оподаткування»; 073 «Менеджмент»; 075 «Маркетинг»; 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»; 292 «Міжнародні економічні відносини», ступінь бакалавр / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. фінансів і банківської справи; Н.О.Слободянюк – Кривий Ріг: [ДонНУЕТ], 2017. – 300 с.

2. Зайцев О.В. Гроші та кредит. Лекційне викладення: навч. посіб. / О.В. Зайцев – Суми: Вид-во СумДУ, 2010. – 179 с. – Режим доступу: <http://fin.fem.sumdu.edu.ua/uk/moneycredit/>

3. Гроші та кредит: підручник. – 4-те вид., перероб. і доп. /М. І. Савлук, А.М. Мороз, І.М. Лазепко та ін.; за заг. ред. М.І.Савлука. – К.: КНЕУ, 2006. — 744 с.

4. Коваленко Д.І. Гроші та кредит: теорія і практика: Навч. посібник. 3-те вид. допов. та перероб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 352 с.

5. Гальчинський А. С. Теорія грошей: навч.-метод. посіб. – 4-те вид., змінене і доповн. – К.: Видавництво Соломії Павличко «ОСНОВИ», 2001. – 412 с.

6. Гроші та кредит: підручник. – 4-те вид., перероб. і доп. /М. І. Савлук, А.М. Мороз, І.М. Лазепко та ін.; за заг. ред. М.І.Савлука. – К.: КНЕУ, 2006. – 744 с.

7. Долан Э. Дж., Кэмпбэлл К. Д., Кэмпбэлл Р. Дж. Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика. – М., 1996. – 448 с.

8. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/control/uk/index>

9. Матеріали офіційного сайту Міністерства фінансів України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>

10. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 року № 2121-III // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2121-14/page>

11. Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.1999 року № 679-XIV // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14>

12. Про страхування: Закон України № 86/96-ВР від 07.03.96 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр>

Навчальне видання

Слободянюк Наталя Олександрівна, д.е.н., професор
Янковський Валерій Андрійович, асистент

Кафедра фінансів та банківської справи

ФІНАНСИ, ГРОШІ ТА КРЕДИТ

Методичні рекомендації для вивчення дисципліни

Формат 60×84/8. Ум. др. арк. 3,3
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського
50042, Дніпропетровська обл.,
м. Кривий Ріг, вул. Курчатова, 13.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4929 від 07.07.2015 р